

Oversigt over Plantesygdomme.

155. Vintermaanederne og April 1928.

Vintersæden led en Del under Barfrosten i Foraaret. Flere Steder iagttages der tydelige Udslag for Afsvampning, saaledes at Afsvampningen har sikret en bedre Bestand. I Afsvampningsforsøg i Sydsjælland har Afsvampning af Havre givet kolossalt Udslag; her som paa Stevns og Lolland-Falster er der sikkert Tale om Angreb af Slimskimmel — den saakaldte Spiringsfusariose — der er forværret ved dyb Saaning og Kulde.

Larven af Brakfluen (Kornets Blomsterflue) har kun gjort sig bemærket nogle faa Steder særlig i Hvede efter Helbrak.

Fritfluelarven har gjort Skade paa Hvede efter sent ompløjet Grønjord (Roskildeegnen, Samsø) og paa Rug efter 6 rd. Byg.

Stankelbenlarver er bemærket i stor Mængde paa Roskildeegnen og ved Gisselfeld.

Smælderlarver har ved Brønderslev gjort en Del Skade, særlig i »Kartoffelrug«. Fra Sjælland meldes om svagere Angreb.

Fra mange Sider klages der over Barfrostens Ødelæggelse af Kløver og Lucerne, hvorimod Bægersvampen de fleste Steder har været godartet.

I Foraarets Løb er der indsendt en Del Prøver af Kartoffler med Varmeskade (Kvælning). Flere Prøver af Partier solgt som »sunde Læggekartofler« har end ikke været fri for synlige Angreb som tør og vaad Forraadnelse; hvorledes det da staar til med usynlige Angreb som Bladrullesyge o. l., er ikke godt at vide. Baade Sprøjtning mod Kartoffelskimmel og en god Efteraarssortering har bedret Holdbarheden i Kulerne afgørende.

Der har været mange syge Blomsterløg i Vinter. Der er konstateret Gulbakteriose i Hyacinter, Drueskimmel og Tulipan-Rodfiltsvamp i Tulipaner, Drueskimmel, Slimskimmel og Mosaiksyge i Narcisser. Desuden mislykkedes Tulipanernes Blomstring mange Steder, fordi Blomsterne allerede før Lægningen var dræbt i Løget af en eller anden Grund, fra hollandsk Side angivet som Varmeskade under Transporten.

Frosten, især den lange Periode med Barfrost sidst paa Vinteren, har sat sit tydelige Præg paa Haverne. Daarligt modne Aarsskud af Æble og Pære, saavel som Brombær, Hindbær, Jordbær, Grønkaal, Roser, stedsegrønne Træer og Buske, samt kælte Stauder er mange Steder beskadigede eller dræbt af Frosten.

I de sidste Dage af April iagttoges ved Lyngby unge Larver af Frostmaalere og Knopviklere, endvidere Bladlus og Bladlopper paa Æbletræerne. Frostmaalere og Bladlopper saas ved Esbjerg d.³⁰/4.

Æblemarvmøllens Larve optræder ogsaa i Aar meget talrigt i Københavns Omegn. Skud, angrebet af Hindbær-Glassværmerens Larve, er jævnlig blevet indsendt.

Snegle optræder allerede nu i saa stort Antal, at man kan vente alvorlig Skade mange Steder i Københavns Omegn.

Spurve har anrettet betydelig Skade paa Frugtbushenes Knopper i Omegnen af København

Lyngby, 5. Maj 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Vintermaanederne og April modtaget 25 Beretninger; i Januar—April er der endvidere indkommet 300 Forespørgsler.

Korn. Hveden, der mange Steder var svag paa Grund af sen Saaning, led en Del under Barfrosten i Marts—April; i Vendsyssel og paa Samsø er der sket nogen Ompløjning, iøvrigt betegnes Bestanden som tilstrækkelig. I et Sortsforsøg ved Varde (god høj Sandmuld uden Læ) er Trifolium- og Standard-Hvede overvintret godt, Smaa-Hvede lidt ringere; ogsaa ved Dalum har Trifolium 14 klaret sig (A. Pedersen, L. P. Jensen). Rugen har maaske klaret sig lidt ringere end Hveden, særlig paa lav Jord er en Del udvintret.

I Dalum Forevisningsmark staar Rug afsvampet med Tillantin C en hel Del tættere end uafsvampet (L. P. Jensen); det samme var fremtrædende ved en Prøveafsvampning paa Fyen. Ved Brønderslev mangler i 3 Forsøg 30—50 % af Planterne i Uafsvampet, mens Fugtafsvampning med Germisan har hjulpet noget (ufuldkommen Fugtning?), og Overbrusning eller Nedsænkning i Germisan eller Tillantin C har givet fuld, sund Bestand; Forskel mellem de to Midler kan ikke afgøres; mange Meddelelser fra Praksis peger i samme Retning (V. Kristensen). Rug angrebet af Slimskimmel (*Fusarium sp.*) er indsendt fra Rødding og Holbæk.

Vaarsæd, saaet 23.—25. Marts ved Abed, spirede udmærket, omend langsomt og gav jævn og god Bestand, som blev bleget og svedet lidt af Frosten (H. A. B. Vestergaard). I Afsvampningsforsøg i Sydsjælland har Afsvampning af Havre givet en kolossal Virkning paa Havrebestanden (Midlerne ens), mens Byg synes meget lidt paavirket; der er i Praksis afsvampet megen Havre (M. Bakman). Fra Stevns og Lolland meldes om slet Spiring af Havren, sikkert paa Grund af Slimskimmel (*Fusarium sp.*), der i Forbindelse med meget dyb Saaning og Kulden har givet Betingelser for en alvorlig Spiringsfusariose.

Bælgplanter. Lucernen er — ligesom Græsmarkerne — meget langt tilbage, og Bestanden meget tvivlsom. Fra mange Steder klages der over Barfrostens Ødelæggelse af Kløveren; ved Tystofte er den tidlige Kløver (syd- og vesteuropæiske Former) næsten gaaet helt bort (H. Bagge).

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) har været meget godartet; kun paa Samsø og i Vendsyssel er der stærkere Angreb, fra Brønderslev skrives om sjældent ondartede Angreb, værst i Gul Rundbælg, aftagende i følgende Orden: Tidlig Rødkløver, Sildig Rødkløver, Hvidkløver, Lucerne, Alsike; ved Studsgaard er Sneglebælg medtaget (V. Kristensen, N. C. Jensen).

Rodfrugt. Bederne har holdt sig godt i Kulerne, selv om der enkelte Steder er lidt Frostskade og i et enkelt Tilfælde Varmeskade. Kun fra Mors, samt enkelte Steder paa Sjælland er der Bemærkninger om Forraadnelse, i Forbindelse med de i sidste Oktoberoversigt omtalte Angreb. Kaalroerne har været vanskelige at holde, mest paa Grund af Frostskade i Efteraaret, mindre som Følge af Kaalbrok og Bakteriose. De frose Roer kunde man dog se Kørne fortære med tilsyneladende Velvilje, og det angives endogsaa at de har paavirket Mælkeydelsen gunstigt (N. A. Olesen). Studsgaard Bangholm fremhæves som særlig længe holdbar (N. C. Jensen). De forholdsvis faa Turnips, der nedkules, holdt sig godt.

Kartofler. Der er indsendt en enkelt Kartoffelprøve med Tegn paa Frostskade og adskillige med Varmeskade, tildels efterfulgt af Slimskimmel (*Fusarium coeruleum* o. a.); flere Prøver af »sunde Læggekartofler« har end ikke været fri for synlige Angreb som Kartoffelskimmel, vaad Forraadnelse, ondartede Stødpletter og Saar, Rodfiltsvamp. Om Overvintringen skrives, at Sprøjtning mod Kartoffelskimmel og Efteraarssortering begge har vist meget gode Resultater (V. Kristensen). Sorterne holdt sig meget forskelligt, ikke mindst paa Grund af den forskellige Angrebsgrad af Kartoffelskimmel; Majestic, Deodara og Hammersmith, samt Juli og Magnum bonum er paa den gode Side; Webbs, Sharpes Victor, Sydens Dronning, Richters Imperator, King Edward og særlig Up to date derimod daarlige (A. Dalskov, Th. Frederiksen, Oluf Jensen, P. Riis Vestergaard).

ERNST GRAM.

Blomsterløg. I Vinterens Løb har vi modtaget usædvanlig mange syge Blomsterløg til Undersøgelse. I fem Tilfælde konstateredes Gulbakteriose (*Pseudomonas hyacinthi*) paa Hyacinth; det viser sig altsaa, at Hollænderne ikke helt evner at undgaa denne Sygdom, trods deres kraftige Lovforanstaltninger imod den.

Drueskimmel (*Botrytis sp.*) er konstateret saavel paa Tulipaner som paa Narcisser, og *Rhizoctonia tuliparum* paa Tulipaner. Men da Løgene i næsten alle Tilfældene havde været lagt, før de blev sendt til Undersøgelse, har det ikke med Bestemthed kunnet afgøres, om Smitten stammer fra Jorden eller fra Løgene.

Paa Narcis er tillige fundet Slimskimmel (*Fusarium sp.*), de angrebne Løgskæl bliver chokoladefarvede og Løgene raadner helt eller delvis, saa Blomstringen ødelægges; ogsaa denne Sygdom kan følge med Løgene.

»Grønne Spidser« i Tulipanerne har vist sig en hel Del. Dette Fænomen viser sig især, naar Løgene sættes for tidligt til Drivning, og bliver derfor almindeligt et Aar, hvor Løgene ikke har været velmodne og derfor ikke kan drives til normal Tid. Fænomenet kan ogsaa forekomme hvor velmodne Løg lægges for sent om Efteraaret, og derpaa stilles til Drivning til normal Tid om Foraaret.

Paa Narcisser fra Horsens er konstateret en Art Mosaiksyge, der viste sig som lyse, aflange Pletter i Bladene og Bladstilkene og klare Streger i Kronbladene. Blomsterne var meget uholdbare. I Almindelighed frasorteres saadanne Løg allerede ved Undersøgelsen i Løgmarkerne i Holland og konstateres derfor kun undtagelsesvis herhjemme.

Endelig har der mange Steder vist sig en Sygdom i Tulipanerne, hvis Aarsag det ikke er lykkedes at faa helt opklaret.

I Begyndelsen af Drivningen var Spirerne kun faa cm lange paa et Tidspunkt, hvor de normalt skulde have været meget længere fremme. Ved Gennemskæring af Løgene viste det sig, at Spirernes Leje i Løget var gulbrunt, idet et eller to af Skællene nærmest Løgene var misfarvede og selve Spiren var som Regel ogsaa misfarvet paa den udvendige Side. Ofte var Spiren sund med Undtagelse af Blomsterknoppen, som var udtørret, i nogle Tilfælde laa Spiren helt foldet.

Paa et senere Tidspunkt under Drivningen havde Bladene som Regel smalle, tørre Rande eller Striber og ofte brunrandede Bristninger i Randene eller paa Bladfladen. Blomsterstilkene var kortere end normalt i Forhold til Bladene og Blomsterknopperne fuldstændig indtørrede og kun ganske smaa; de blev sjældent mere end 1 cm lange.

I de syge Løg fandtes aldrig Svampe, Bakterier eller Dyr, som Skaden kunde tilskrives. Flere Sendinger af saadanne Løg blev sendt til den hollandske Specialist i Løgsygdomme, Prof. Dr. E. van Slogteren, Lisse, som mente at maatte tilskrive Fænomenet »Varmeskade under Transporten«. Ved forkert Præparering kan der indtræffe et noget lignende Fænomen, men i de Tilfælde i Aar, som blev nærmere undersøgt, var Løgene ikke præparerede. Det kunde i hvert Tilfælde siges, at Løgene havde taget Skade før de blev lagt her i Landet, saa Dyrkerne her kan ikke ved Kulturforanstaltninger hindre Skaden.

Frostskade, se Forsiden.

ANNA WEBER.

Korn. Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Der meldes om svage Angreb paa Slagelseegnen (M. Olsen). Ved Brønderslev har man haft et enkelt stærkt Angreb i »Kartoffelrug« samt »flere ret stærke Angreb, som falder noget i Flæng med Hensyn til Forfrugt, dog med en svag Antydning af, at Angreb er værre efter Vaarsæd end efter halvbrakket 2. Aars Græs« (V. Kristensen). Ved Skensved har Larverne ødelagt en Hvedemark efter Kaalroefrø. Hvor man i Marken havde tærsket Frøet ved Tromling stod Hveden godt (M. Greve).

Larven af Brakfluen (Kornets Blomsterflue) (*Hylemyia coarctata*) er hidtil kun bemærket i faa Tilfælde. I flere Hvedemarken, alle efter Helbrak, paa Roskildeegnen er den dog i fuld Virksomhed (A. S. Andersen). Enkelte Angreb meldes fra Brønderslev (V. Kristensen) og Tystofte (H. Bagge).

Fritfluellarven (*Oscinis frit*) har ved Hvalsø beskadiget en Hvedemark efter sent ompløjet Græs (A. S. Andersen). Fra Samsø meldes: »En Hvedemark paa Østerholm blev fuldstændig ødelagt af Fritfluellarver for den Halvdels Vedkommende, hvor Rajgræs havde været Forfrugten. Paa den anden Halvdel af Marken, hvor Rødkløverfrø var Forfrugten, stod Hveden fortrinligt. I en anden Hvedemark, som ogsaa fandtes ødelagt, syntes Angrebet at have bredt sig fra en tilstødende Græsmark« (P. Riis Vestergaard). Ved Fortunen er et Stykke Rug efter 6 rd. Byg blevet ødelagt. Bygget havde sidste Aar givet mange Grønskud. Pløjning lige før Saatid (M. Greve).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) er bemærket i stor Mængde paa Roskildeegnen (M. Greve) og ved Gisselfeld (Skovrider Kindt). Man forbereder Bekæmpelse med Klid og Schweinfurtergrønt.

I et Parti Blandsæd fandtes store Mængder af sorte Kokoner med et lyst Bælte om. Det viste sig at være Pupper af Snyltehvepse (*Ichneumonidae*). Værtdyrene har været Sommerfuglelarver bragt ind med Blandsæden (Holstebro, P. O. Overgaard). Samme Pupper fandtes i et Parti Sæde-Havre ved Aalborg (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Kornkrebs (*Calandra granaria*) har gjort Skade paa en Gaard ved Lyngby.

Muldvarpe (*Talpa europaea*). Der meldes fra Ribeggen: »Muldvarpe er ved at være en virkelig Plage i disse Egne baade i Mark og Have. Enkelte Steder er der saa mange »Skud«, at Rejsende i høj Grad forundres over Syntet« (P. Nygaard).

Rodfrugter. Gulerødsfluen (*Psila rosae*). I et Stykke Gulerødder, der i Foraaret 1927 var udlagt i Byg, konstateredes i Efteraaret stærke Angreb med pletvis Bortvisnen af Planterne (E. Gram).

Frugttræer og Frugtbuske. Paa Æbletræer ved Lyngby fandtes d. 30. April de første unge Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*).

Knopviklerlarverne (*Olethreutes variegana* og *Tmetocera ocellana*) havde ogsaa forladt

deres Vinterskjul og begyndt Angrebet paa de unge Blade. Endvidere fandtes Bladlopper (*Psylla mali*) og Bladlus (*Aphidae*).

Fra en Frugtplantage paa Taasinge indsendtes Æblegrene, der i usædvanlig Grad var besat med Sækbærerlarver (*Coleophora*) (H. Weber).

I Frugthaver paa Amager er Ringspinderens (*Gastropacha neustria*) Ægmanchetter særlig talrige. Ved Beskæringen kan man ofte med Lethed indsamle henved 1000 om Dagen. Ofte slaar man sig dog til Ro med, at Sprøjtning med Karbolineum har dræbt Æggene, hvilket er fejlagtigt (H. Mosegaard).

Knopviklere (*Blastodacna putripenella*) er ogsaa i Aar en alvorlig Skade i Københavns Omegn (H. Mosegaard). Ogsaa fra Østfyn meldes om talrig Forekomst af disse Larver (T. Højer).

Hindbær-Glassværmerens Larve (*Sesia tipuliformis*) har anrettet betydelig Skade i flere Haver bl. a. ved Fredensborg (A. Weber) og Sakskøbing (K. Tingholm).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) bliver i Omegnen af København værre Aar for Aar (H. Mosegaard). Fra Jernved meldes, at Angrebet er betydeligt i mange Haver (P. Nygaard).

Endvidere modtoges som sædvanlig Grene med Æg af Bladlopper (*Psylla mali*, Bladlus (*Aphidae*), Snareorme (*Hyponomeuta*), Aprikosspinder (*Orgyia antiqua*) og Spindemider (*Paratetranychus pilosus*).

Spurve (*Passer domesticus* og *montanus*) har beskadiget Frugtbuskene i Københavns Omegn stærkt. Angrebet begyndte lige efter Løvfald (H. Mosegaard).

Ved Stenlille er Vandrotter (*Hypodaeus amphibius*) trængt ind i en Have fra et snavset Aaløb. De har undermineret Gange og Plæner og gnaver Rødderne over paa unge Æbletræer, der visner og kan trækkes op af Jorden (Ing. H. Buhl).

Urtehaven. Bænkebidere (*Oniscidae*) optraadte i stor Mængde i Agurkhuse paa et Gartneri ved Husum. Udstrøning af Klid med Schweinfurtergrønt havde en udmærket Virkning (H. Øhlers).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) begynder at vise sig i betydeligt Antal paa nybehandlet Jord i Omegnen af København (H. Mosegaard).

Rodaal (*Heterodera radicola*) paa Tomater (Vordingborg og Holte).

Prydplanter og Træer. Aal (*Aphelenchus Ritzema Bosi*) paa Chrysanthemum og Calceolaria (Ringkøbing, Lohals, Nørre Aaby). Mellus (*Trialeurodes vaporariorum*) paa Pelargonium (Nr. Smedeby). Uldlus (*Pseudococcus* sp.) paa Appelsintræ (København). Thrips (*Parthenothrips dracaenae*) paa Palme (Lyngby). Begoniathrips (*Euthrips parvus*) paa Cyclamen (Kolding). Minérfluer (*Phytomyza aquifolii*) paa Ilex ved Lyngby og i København. Løgmider (*Rhizoglyphus echinopus*) paa Tulipanløg (Rødovre). Rødt Spind (*Paratetranychus althaeae*) paa Calla (Helsingør, Odense).

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

156. Maj 1928.

I Bygmarkerne er der mange Steder de kendte »Gule Pletter«, særlig ondartet paa kold Jord, men ellers aabenbart afhængige af Ernæringen. Hvor der er givet Ajle, kan man se den gule Farve begynde, hvor Ajlespredningen holdt op, og lignende lagttagelser gøres efter Staldegødning og i Forsøgenes kaligødede Parceller. I disse »Gule Pletter«, der skyldes Kulde og Kalimangel, er de enkelte Planter smaa og spidse og Bladenes yderste Halvdel eller Trediedel kan være helt affarvet eller vissen; hvor der derimod er Tale om regulær Nattefrost er det som Regel et tydeligt Bælte tværs over Bladet, der er gult eller vissent, medens Bladspidsen kan holde sig grøn længe. Dyb Saaning, navnlig naar Kornet er smittet af Slimskimmel, kan ogsaa fremkalde Pletter i Markerne, der derfor bør undersøges nærmere i hvert enkelt Tilfælde.

Foruden Byg er ogsaa Hvede, Gul Havre og Hundegræs beskadiget af Frost, ligesom Lucernen flere Steder er svedet. Af Rodfrugterne er ikke blot udplantede Roer frosne i Toppen, hvor der ikke er hyppet Jord op over dem, men ogsaa fremspirende Kimplanter er stedvis ødelagt. Iøvrigt kommer Roerne, paa Grund af Kulden, langsomt op, et Forhold som Vaad-Afsvampning i nogle Tilfælde har vist sig at bøde paa.

Smælderlarver har adskillige Steder optraadt ret ondartet. Undertiden var Omsaaning nødvendig.

Jordlopper. Forskellige Steder var de ret slemme ved Kaalroer og Turnips, saa Omsaaning var nødvendig. Regnen bremsede Angrebet.

Brakfluen har været temmelig godartet; der meldes dog om enkelte Tilfælde.

Fritfluen. I Vaarsæden er der endnu ikke bemærket Angreb af Betydning.

Stankelbenlarverne er paa Færde i Landets forskellige Egne og foraarsager betydelig Skade. Udstrøning af Giftklid virker oftest tilfredsstillende.

Glimmerbøsserne begynder at gøre sig bemærket, og Billefangerne maa flere Steder tages i Brug.

Kartoflerne er i Nord- og Vestjylland beskadiget af Nattefrost; de tidlige Sorter er stedvis frosset helt ned, de sildige er kun lidt beskadigede. De tidligere Angivelser om, at Sprøjtningen kan forøge Holdbarheden i Kulerne, bekræftes ved flere lagttagelser.

Jordlopper har et Sted angrebet tidlig udplantet Kaal, et andet Sted var det Radiserne, det gik ud over.

Smælderlarverne har ødelagt tidlig udplantet Kaal og Selleri, samt en Aspargesmark efter Kartofler.

Stankelbenlarverne har ved Ladelund angrebet Rød- og Hvidkaal efter vedvarende Græs.

Der er indsendt mange Prøver af døde Frugttrægrene. En stor Del er angrebne af Kræft, andre viser tydelige Frøstspalter; den daarlige Skudmodning skyldes sikkert for en stor Del Skurvangrebene forrige Aar. Det er da ogsaa de for Kræft og Skurv modtagelige Sorter, der særlig er frosset ned.

Tidlige Hindbær og Jordbærplanternes Blomster er som sædvanligt paa udsatte Steder ødelagt af Nattefrost.

Paa Selleri i Bænk fandtes allerede først i Maj stærke Angreb af Bladpletsyge, værst paa Non plus ultra.

Agurker i Hus er meget ømfindtlige for Klor, der dels tilføres med desinficeret Gødning, dels med Afskrab fra klorcalciumbehandlede Veje.

Af de indsendte Tomatplanter har flere været angrebne af Stregbakteriose.

Pæonerne falder flere Steder paa Grund af Drueskimmels Angreb i Rodhalsen; de syge Skud bør snarest fjernes, og til Efteraaret afsamles alle døde Dele, hvorefter der gives Kalk og graves.

Bladrandbiller har gnavet de tidlige Ærter en Del.

Hindbærbillerne begynder at optræde. De ses ikke sjældent i Æbleblomsterne, hvor Glimmerbøsser ligeledes er hyppige Gæster.

Om slemme Angreb af Frostmaalerlarver meldes, paa en enkelt Undtagelse nær, kun fra Steder, hvor man ikke har gennemført Vintersprøjtning med Karbolineum.

Knopviklerne gør betydelig Skade og kan ofte i Tal maale sig med Frostmaalerne.

Æblehveps, Pærehveps og Blommehveps saas at lægge Æg i sidste Halvdel af Maj.

I usprøjtede Beplantninger er Æblebladloppen tit slem.

»Rødt Spind« er ofte, selv paa intensivt behandlede Træer, en slem Plage, der vil kræve speciel Behandling.

Solbærmiderne menes at brede sig.

Lyngby, 5. Juni 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Maj modtaget 50 Beretninger; endvidere er der indkommet godt 200 Forespørgster.

Korn. Meddelelser om Gule Pletter i Bygmarkerne foreligger i meget stort Tal og nogenlunde ligeligt fra hele Landet; ondartede Tilfælde kan findes overalt paa kold Jord, kun et Mindretal af Medarbejdere omtaler Tilfældene som godartede eller helt ubetydelige. Angrebene er mere udbredte i Midtjylland end paa Øerne. At Skaden forebygges ved Kaligødskning bekræftes fra Nordsjælland, Abed og Mors; i Sammenhæng hermed anføres følgende iagttagelser: Ingen Staldgødning i 8 Aar — meget fremtrædende Angreb, Nabomark staldgødet i Fjor — sund (P. O. Overgaard); Gule Pletter i Parceller, der gennem 21 Aar har faaet en lille Mængde Staldgødning og Ajle, sund Byg hvor der er givet den dobbelte Mængde (H. Agergaard); hvor Ajlespredningen holdt op, begynder den gule Del som efter en Snor (A. P. Aidt). Det er bekendt at ogsaa Forfrugten er af Betydning, Kaalroer og Græs er værst. Ved de gule Pletter er der nærliggende Fare for Forveksling med andre Forhold; fra et Par Sider er det udtrykkelig fremhævet, at dyb Saaning — ogsaa for dyb Pløjning — og Spiringsfusariose kan frembringe lignende gule Pletter; man bør altsaa i hvert Tilfælde undersøge, om de syge Planter har Kendetegnene for Kulde-Kalimangel eller om andre Forhold kan gøre sig gældende.

Nattefrost har forekommet mange Steder; der er modtaget mange Prøver Byg med en gul eller vissen Froststribе tværs over Bladet; ogsaa af Hvede, Havre og Hundegræs er der kommet frostskaadede Prøver. Paa Holstebroegnen klarede Graa Havre sig, Gul Havre er noget medtaget, tidligsaadet Byg med 2—3 Blade faar blivende Skade, mens sentsaaet Byg med kun 1 Blad synes uskadt (P. O. Overgaard).

Flere Steder i Københavns Omegn, hvor Tidslerne er bekæmpet med Natriumklorat, er det iagttaget, at hvor Midlet er anvendt før Midten af September, har det virket udmærket; hvor det er udstroet meget sent — f. Eks. sidst i Oktober — har det vel dræbt Tidslerne, men ogsaa forgiftet Vaarsæden paa de paagældende Pletter (M. Greve). Planter af tilsvarende Udseende er indsendt fra enkelte andre Lokalteter, ogsaa under Forhold, der tyder paa Kloratforgiftning. Planterne spirer normalt af Jorden, men efter 8—10 Dage faar det ældste Blad spredte lyse Pletter, særlig ud mod Spidsen, der visner, og det andet Blad begynder at blive hvidspidset; Billedet kan minde noget om Frost, men afviger ved Bladpletterne og navnlig ved Angrebets Udbredelse i Marken (de kloratbehandlede Pletter). Klorat har ikke kunnet paavises i et Sæt undersøgte Jordprøver.

Bælgplanter. Lucernen har flere Steder lidt under Nattefrost. Iagttagelser i Marken tyder stærkt paa, at adskillige daarlige Kløvermarker, hvor Barfrosten har faaet Skyld for Ødelæggelsen, i Virkeligheden har været angrebet af Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*), idet dennes Hvileknolde findes ved Roden (H. Drewsen). Paa Ærø er der Angreb af Bægersvamp paa 1. Aars Kløver i Læ, men saa godt som intet Angreb i Lucerne (A. Sandager).

Græs. Nattefrost har først i Maj svedet Hundegræs baade til Frø og paa Græsgangene; de svagere udviklede Græsser og det fremspirende Udlæg har klaret sig (J. Jacobsen, H. Drewsen).

Rodfrugt. Frost har i Østjylland skadet en Del af de fremspirende Runkel- og Sukkerroerplanter, og fra Mors er der nogle Tilfælde paa kæragtige Jorder, hvor iøvrigt Tromling med Cementtromle har haft en udmærket beskyttende Virkning (N. A. Olesen, N. Primdahl). I Struerregnen har den stærke Nattefrost 12.—14. April skadet en stor Del af de i de samme Dage udplantede Roer; hvor Jorden er radrenset op om Roerne, har de klaret sig (J. S. Fruergaard). Ogsaa i Sydjylland er der Frostskaade paa Planteroerne.

Rodbrand (*Phoma betae*, *Pythium* m. fl.) meddeles der endnu kun lidt om, men det fremhæves, at Roerne paa Grund af Kulden kommer meget langsomt op. Kalktrang fremhæves som Aarsag, men der er dog ogsaa Angreb paa kalkrig Jord, særlig ved tidlig Saaning. Vaadafsvampning har flere Steder fremmet Spiringen stærkt (M. Greve); Tørafsvampning (med Tillantin C) har ikke helt kunnet bøde paa tidlig Saaning (V. Eriksen), kold Jord (J. Gjelstrup) eller stærk Kalktrang (S. Svendsen); Optællingen fra direkte Sammenligninger med vaadt—tørt—uafsvampet foreligger endnu ikke.

Kartofler. Nattefrost har først i Maj svedet de tidlige Kartoffler i Nord- og Vestjylland, men de skyder igen.

Sprøjtningens Betydning for Vinterholdbarheden bekræftes fra flere Sider. Ved Skelskør blev umiddelbart efter Optagningen King Edward afsvampet dels med $\frac{1}{2}$ % Tillantin B, dels med $\frac{1}{2}$ % Tillantin C; efter Overvintring var de ubehandlede meget medtagne, de med Tillantin C var friske og med de syge Pletter indtørrede, medens Tillantin B viste sig lidt ringere (P. H. Hansen).

Frugtræer. Frostskaade. Mange Træer viser sig at skyde meget lidt, særlig fra de øvre Grene; i en Del Tilfælde viser det sig at skyldes daarlig Skudmodning, sikkert for en stor Del paa Grund af Skurvangreb i Fjor. Desuden er mange af de indkomne Prøver stærkt angrebne af Kræft, og det viser sig da ogsaa at være de kræft- og skurvmodtagelige Sorter, der i særlig Grad er frosset ned. I nogle Tilfælde er det fastslaaet, at Frugtræerne efter længere Tids Faste pludseligt er gødet stærkt — med store og smaa Frostpalter som Følge.

Frugtbusk. Tilsvarende Tilfælde af mangelfuld Skudmodning paa Stikkelsbærbuske er indkommet.

Indsendte Hindbærprøver var angrebne af Stængelsyge (*Didymella applanata*), een tillige af Drueskimmel (*Botrytis* sp.). Nattefrost har ved Tystofte ødelagt en Trediedel af Skuddene af Superlativ, medens Fajstrup, der staar mindre udsat og er længere tilbage, ikke er skadet videre (A. Feilberg).

Jordbær. Blomsterne er — som sædvanligt — flere Steder ødelagt af Frost.

Køkkenurter. Selleri i Bænk blev ved Aalborg først i Maj stærkt angrebet af Bladpletsyge (*Septoria petroselinæ* var. *apii*) værst paa Non plus ultra, dernæst paa Alabast, mindst paa Prager (O. Hein).

Agurkeplanter fra Hus har vist sig at lide under forskellige Svidninger, samt i et Par Huse af Klorforgiftning, der i eet Tilfælde kunde føres tilbage til Vejafskrabning fra klorcalcium-behandlet Vej.

Paa indkomne Tomatplanter er i flere Tilfælde fundet stærk Stregbakteriose (*Bacillus lathyri*), endvidere er der Tilfælde af Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*), Koldbrand (*Ascochyta lycopersici*), Rodbrand, Mosaiksyge og Griffelraad.

Prydplanter. Der har været betydelig Frostskaade paa Roser og Ampelopsis (O. Hein).

Flere indsendte Prøver af Pæoner har været angrebne af en af de Arter Drueskimmel (*Botrytis*), der angriber denne Plantes Stængler.

ERNST GRAM.

Korn. Smældere (*Agriotes* sp.). Der meldes om ret betydelige Angreb. Fra Ærø skrives, at der næppe findes en Kornmark, uden den er mere eller mindre angrebet af Smældere, dog er Skaden ingen Steder alvorlig (A. Hansen). Ved Abed er Angrebene som sædvanlig meget forskellige, men i Korn ses mange Larver (H. Vestergaard). Særlig slemme Angreb i Vaarsæd, hovedsagelig efter Grøn-jord, er indberettet fra Pjedsted (M. Olsen), endvidere fra Djursland, hvor Omsaaning var nødvendig (E. Gram), Mariager (S. A. Rasmussen), og Slagelseegnen (M. Olsen). Overalt i Sydsjælland forekommer betydelige Angreb (M. Bakman). Slemme Angreb i Byg omtales fra Næsgaard (P. N. Gaardmand), og i Byg efter Roer ved Dalum og Omegn (L. P. Jensen) og paa Aarhuseggen (E. Mouritzen). Byg efter Lucerne (Skelskør, P. H. Hansen). Stærke Angreb i Havre efter Rodfrugter optræder paa Egnen Vest for Vojens (L. Ravn). Angreb i Havre efter Græs (A. Skarregaard). Fra Tystofte meldes om enkelte Angreb i Hvede (H. Bagge).

Brakfluen (*Hylemyia coarctata*) har i de fleste Egne optraadt ret godartet. Der berettes dog om svage Angreb fra forskellige Egne. Fra Taastrup meldes: »I en Hvedemark (Weibull Standard-hvede) efter Kaalroefrø er Hveden i den Del af Marken, som blev afmejet d. 6. August, stærkt angrebet af Brakfluen, hvorimod i den anden Del, som blev afmejet d. 10. August, næsten ingen Angreb har fundet Sted.« (J. Jacobsen).

Fritfluen (*Oscinis frit*). Om nævneværdige Angreb i Vaarsæd er der endnu ikke kommet nogen Beretning.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Fra forskellige Egne af Landet meldes om betydelige Angreb, flest dog fra Jylland. Paa Sjælland synes Roskildeegnen at være særlig hjem søgt af disse Skadedyr: »Stankelben optræder næsten over hele Amtet« (M. Greve). I de fleste Tilfælde er det gaaet ud over Vaarsæd efter Grøn-jord, men der meldes ogsaa om Angreb i Byg efter Lucerne (Blangsbo, M. Bakman). Oftest forekommer Angrebene paa lave humusrige Pletter, men der fandtes ogsaa Angreb paa højere Steder (M. Greve, L. P. Jensen). Det synes, som om tidlig Pløjning (Efteraar og Vinter) giver svagere Angreb end Foraarspløjning (M. Bakman). Udstrøning af Giftklid har oftast givet tilfredsstillende Resultater.

Rodfrugter. Kaalfluen (*Chortophila brassicae* (og *floralis*?)) har ved Tystofte lagt Æg ved Kaal-roerne i Pinsedagene (H. Bagge).

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Der foreligger flere Meddelelser om betydelige Angreb paa Turnips- og Kaalfrømarkerne. Man har flere Steder taget Billefangerne i Brug.

Raps-Jordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*). Fra Skelskør meldes: »I Maj Maaned faldt endnu enkelte Kaalfrømarker, ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at Roden var gennemminneret af Larven«. (P. H. Hansen).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.). Forskellige Steder har Angrebene paa Kaalroer og Turnips været ret slemme, saa Omsaaning var nødvendig. Regnen har dog oftast hæmmet Angrebet.

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Ved Abed har de bidraget til at udtynde Roebestanden (H. Vestergaard).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Fra Stevns meldes om et meget stærkt Angreb i Kaal-roer (Gejl Hansen). Ved Morsø har de beskadiget Runkelroer efter Grøn-jord (N. A. Olesen).

Frugttræer. Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) har paa en enkelt Undtagelse nær ikke forvoldt videre Skade paa Steder, hvor der var sprøjtet med Karbolineum.

Mange Steder, særlig i Københavns Omegn, gør Knopviklerlarverne (*Olethreutes variegana* og *Tmetocera ocellana*) sikkert lige saa megen Skade som Frøstmaalerne. Desværre er Virkningen af Vintersprøjtning jo tvivlsom mod disse Larver.

Om Angreb af Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*) meldes fra Tystofte (A. Fejlberg) og Holbæk Amt (J. A. Kofoed).

Æglægning af Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*), Blommehveps (*H. fulvicornis*) og Pærehveps (*H. brevis*) iagttoges ved Lyngby og paa Lolland i sidste Halvdel af Maj Maaned. Det kolde Vejr synes at have virket hæmmende paa Pæregalmyggens (*Contarinia pyrivora*) Æglægning. Stærkt Angreb af Æble-Bladloppen (*Psylla mali*) saas ved Frederiksdal paa en Plantage, hvis Træer ikke var vintersprøjtet.

I Æbleblomsterne saas ofte talrige Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*) og Hindbærbiller (*Bythurus tomentosus*).

Paa Plantager, der ellers ved Vintersprøjtning er godt rensset for Skadedyr, optræder »Rødt Spind« (*Paratetranychus pilosus*) ofte i betydelig Mængde.

Frugtbuske. Paa Aarhuseggen er Solbærmiderne (*Bryobia ribis*) en slem Plage, der synes at brede sig (N. Gram).

Køkkenurter. Bladrandbiller (*Sitona lineata*) har gnavet en Del af de tidlige Ærter (O. Hein).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.). Ved Tystofte har de gnavet lidt i tidlig udplantet Blomkaal og Spidskaal (A. Fejlberg). Paa Næsgaard har de været slemme ved Radiserne (P. N. Gaardmand).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Ved Tystofte er tidlig udplantet Kaal og Selleri blevet ødelagt (A. Fejlberg). Paa Samsø blev en Aspargesmark efter Kartofler slemt medtaget (P. Riis Vestergaard).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har ved Ladelund angrebet Rød- og Hvidkaal efter vedvarende Græs (V. Eriksen).

Paa unge Selleriplanter iagttoges ved Odense et ejendommeligt Angreb af Mider (*Uropoda* sp.). Miderne sad omkring Stængelens nederste Del (P. Wad).

Tusindben (*Julidae*) har angrebet unge Løg, særlig Hvidløg (O. Hein).

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

157. Juni 1928.

Kulden har særlig i Nordjylland hæmmet Kornets Vækst stærkt, mest paa lav, løs Humusjord, hvor dog Cementtromlen har vist udmærket Resultat. Nattefrost har været usædvanlig ondartet og sen.

Hvor Natriumklorat til Bekæmpelse af Tidsler er udstroet sent eller i for rigeligt Maal, er der skadelig Eftervirkning paa Vaarsæden.

Lyspletsyge i Havre har været meget udbredt og Byg, Hvede og Runkelroer er enkelte Steder angrebne; Mangansulfat har virket hurtigt og udmærket. Af Gulspidsyge er der omtalt flere Angreb.

Stribesyge i Byg findes ofte stærkt, hvor Saasæden er uafsvampet, og lidt kan der være tilbage efter Afsvampning. Selv om Midlerne er udmærkede, skal de anvendes med Omhu. Nøgen Bygbrand ses i en Del Marker og vil rimeligvis snart gøre en Varmvandsbehandling af Stam-sæden nødvendig.

I den kolde Forsommer har Rodbrand i Runkelroer og Sukkerroer mange Steder været ondartet. Afsvampning har i mange Tilfælde vist sig som en fortrinlig Hjælp til at sikre en hurtig og ensartet Spiring; men paa meget kolde og kalktrængende Jorder har Afsvampningen ikke altid været tilstrækkelig.

Havreaal. Fra forskellige Egne af Landet meldes om ret stærke Angreb.

Fritfluen. Der foreligger kun Beretning om spredte, svage Angreb.

Bedefluen har nogle Steder foraarsaget en Del Skade paa Runkel- og Sukkerroemarkerne.

Stankelbenlarverne har i forskellige Egne af Landet anrettet betydelig Skade i Kaalroer og Turnips. I de omsaaede Marker har man kun i faa Tilfælde konstateret Angreb.

Krusesyge foraarsaget af Krusesyge-Galmyggen er temmelig udbredt i Aarhus Amt; iøvrigt er Angrebet kun konstateret hist og her.

Jordlopper og Glimmerbøsser har kun anrettet ringe Skade. Det regnfulde Vejr har her haft en god Virkning.

Kaalfluens Larve er optraadt ret godartet i Aar. Det synes ofte som om Planterne er vokset fra Angrebet.

Nattefrost har i Jylland svedet Kartoffeltoppen alvorligt og mange Steder har det kolde blæsende Vejrlig mærket den tydeligt.

Mosaiksyge er meget udbredt i Kartoffelmarkerne og vil sikkert nødvendiggøre en skærpet Kontrol i Fremavlen.

Hvor Kartoffler er spiret meget uregelmæssigt er Aarsagen blandt andet stærke Angreb af Rodfiltsvamp.

Der er mange Meddelelser om Angreb af Kræft i Frugttræerne, ofte i Forbindelse med Skurv — en Følge af den fugtige Sommer 1927 og den tidlige Frostperiode, som har gjort Grenene modtagelige for Svampene.

Æbleskurv, Pæreskurv, Stenfrugtskimmel og Kærnefrugtskimmel er almindelige.

Stikkelsbærdræberen er flere Steder almindelig.

I Gartnerier ved Odense er mange Tomatfrugter ødelagt af Svampen *Phytophthora parasitica*; Frugterne faar raadne Pletter, der er graa med mere eller mindre tydelige brune Ringe uden om Angrebepunktet (»Bukkeøjne«).

Paa Begonia »Gloire de Lorraine« er konstateret et stærkt Angreb af Bakterier i Bladene; ved Angrebet, der ogsaa blev iagttaget i Fjor, affarves Bladene paa de angrebne Steder — ofte fra Bladranden — og Bladribberne bliver mørke.

Paa Frugttræerne ses stadigt en Del Knopviklergnav og Æble-Marvmøllet gør megen Skade. Pæregalmyggen har gjort mere Skade end forventet. Stikkelsbærbuskene er flere Steder blevet afbladet af Stikkelsbær-Bladhvepsens Larver.

Udviklingen af »Rødt Spind« paa Æbletræerne er blevet hæmmet af Regnen.

Knoporme har flere Steder gjort Skade paa Agurkplanter og Kaal.

I nogle Drivhuse paa Fyen er der ualmindelig stærke Angreb af Rodaal paa Meloner.

Lyngby, 9. Juli 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Juni modtaget 45 Beretninger; endvidere er der indkommet godt 300 Forespørgsler.

Korn. Kulden har hæmmet Væksten meget og særlig paa humusrig, løs Jord; de løse lave Jorder kan imidlertid i nogen Grad »narres« for Frosten ved god Behandling med en Betontrømler (V. Kristensen). Fra Vendsyssel omtales usædvanlig stærk Nattefrost, særlig en Strækning Nord og Øst for Hjallerup har været udsat, saa at bl. a. Rugens Stakke er afsvedne (O. Bachmann Olesen).

Kloratforgiftninger omtales fremdeles, fra Marker hvor Saltet enten er udbragt sent eller i rigeligt Maal, værst paa uigennemtrængelige Jorder. Det fremhæves atter, at Planterne — Havre — voksede godt til, men i den fugtige Periode midt i Juni visnede bort (J. Christensen). Selv hvor Forskellen mellem Ubehandlet og største Mængde Natriumklorat (300 kg/ha) i Forsøg er paafaldende, viser en kemisk Analyse kun minimale Mængder Klor (0.00085—0.00092 pCt. Cl); i en anden Jordprøve fandtes 0.0022 pCt. Cl (Analyser fra Statens Planteavlslaboratorium).

Gulspidspsyge omtales fra Borris, Viborg, Grindsted og Tandrup, samt fra Egvad i Sønderjylland, hvor i et Sortsforseg Gul Næsgaard-Havre er ret stærkt angrebet, Sejrhavre ubetydeligt og Borris- og Hede-Havre endnu sunde (L. Ravn). At Hedehavre dog kan angribes ses i et Gødningsforseg ved Frederiks, hvor navnlig de stærkt gødede Parceller samt en Midtfure viser Angreb (B. Davidsen).

Lyspletsyge i Havre har været mere end almindelig udbredt og stærk paa de sædvanlige Jordtyper; Tilfælde paa Jord med Muraffald, samt haardt Underlag (Al, Grus, Klægsand) forekommer ogsaa i Aar (C. A. Nørholm, V. Kristensen). Fra Brønderslev fremhæves et Tilfælde, hvor Vaarsæd efter Vaarsæd viser sig skæbnsvangert. Enkelte Steder er Havren under gunstige Vækstforhold igen begyndt at vokse; hvor der er givet Mangansulfat, har Virkningen været hurtig og fortrinlig. I et Sortsforseg var Borris-Havre omtrent sund, Sejrhavre og Sort Marsk-Havre angrebne (L. Ravn). Angreb i Hvede er iagttaget paa udtørret Søbund i Odsherred og paa et Par Marker ved Varde, men kan modvirkes med Mangansulfat (J. A. Kofoed, A. Pedersen). Ogsaa et Par Prøver lyspletsyg Byg er indkommet.

Byggets Stribsyge (*Pleospora graminea*) findes endnu i mange Marker, hvor Afsvampning er undladt, maaske særlig stærkt i Aar; fra tre Medarbejdere fremhæves Tilfælde, hvor Afsvampningen har givet utilfredsstillende Resultat. Ved Slagelse blev saaledes en Del Byg afsvampet godt ved Paasprøjtning af Tillantin med en Gingesprøjte; efter at den havde været brugt til Frugttrækarbolium og derpaa uden Rengøring paany blev brugt til Afsvampning, gav denne et daarligt Resultat.

Af Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) findes en Del ubetydelige Angreb, særlig i Prentice-Byg; Afsvampningen udelukker de primære Angreb (J. A. Kofoed).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er flere Steder bemærket i Guld- og Binder-Byg; muligvis bliver Varmvandsafsvampning af Stamsæden atter nødvendig.

Rodfrugt. Lyspletsyge i Runkel- og Sukkerroer er iagttaget flere Steder paa Sjælland og Lolland; ved Tune har Behandling med Mangansulfat virket hurtigt og udmærket.

Frost har særlig i Vendsyssel svedet Roernes ydre Blade. Kulde og Blæst har mange Steder hæmmet Væksten. Udplantede Runkelroer til Frø staar flere Steder dels med lasede, plettede Blade, dels med den øverste Del af Roen vandduken eller hentørrende, saa vidt det kan ses paa Grund af Frost kort efter Udplantningen.

Rodbrand (*Phoma betae et al.*) har mange Steder været ondartet i den kolde Forsommer. Af de to Midler: Kalkning og Afsvampning fremhæves Kalkningen som det, der virker sikrest og langsomst. Afsvampningen af Runkel- og Sukkerroefrø har i mange Tilfælde vakt stor Tilfredshed, men der foreligger ligesom forrige Maaned ogsaa Eksempler paa mere betinget Tilslutning: Afsvampning med Tillantin C eller Germisan synes at have begrænset Angrebet noget (M. Olsen, Pjedsted); Afsvampning synes ikke paa kalktrængende og kold Jord at have været absolut forebyggende (P. Riis Vestergaard). Med Angreb, der som Rodbrand er stærkt paavirkelige af lokale Faktorer og kan fremkaldes af forskellige Aarsager, kan man næppe vente at naa til ensartede Resultater. Fra Vendsyssel der har lidt under Tørke, skrives saaledes: Jeg kan ikke forstaa, at tør Tillantin skal kaldes lige saa godt som $\frac{1}{4}$ pCt. vaad Germisan; jeg kan vise mindst 20 Eksempler paa det modsatte, om det ønskes (V. Kristensen). I 7 fynske Forsøg med Runkelroer er der givet Karakterer (1—10, 10 udmærket Bestand), hvorfra følgende Gennemsnit meddeles; Behandlingerne er Tørafsvampning med 10 g pr. kg Frø: Ubehandlet 4.8, Tillantin 8.3, Tutan 8.0, Abavit B 7.7; afsvampet kom op flere Dage før uafsvampet (Kr. Kristensen).

Kartofler. Nattefrost har i Vendsyssel svedet Toppen stærkt først paa Maaneden og det kolde blæsende Vejrlig har forværret Tilstanden; i Statens Moseforsøg frøs Kartofflerne ned 7. Juni og igen 18.—20. Juni (O. Bachmann Olesen, N. Abildgaard). Ogsaa i Midtjylland og paa Mors er der alvorlig Nattefrost og over hele Landet ses stærkt forblæst Kartoffeltop paa udsatte Steder.

Af Bladrullesyge er der allerede omtalt enkelte Tilfælde, men navnlig synes Mosaiksyge at være udbredt i Kartoffelmarkerne paa en meget foruroligende Maade, og ikke blot i de tidlige Sorter, men ogsaa i Magnum Bonum og Industri. Enkelte Tilfælde af Stippel foreligger ogsaa, men betydelige Forekomster er ikke meddelt.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) har foraarsaget meget følelig Skade paa Spirerne.

Bælgplanter. De i Fjor daarligt udviklede Lucernemarker er, som man kunde vente, pløjet op, saa at der ikke foreligger Materiale til Bedømmelse af, om de kunde have rettet sig. Men det maa fremhæves, at flere i Fjor gode Lucernemarker i Aar er daarlige, og viser særlig stærke Udslag for sen Slaaning eller Græsnings Skadelighed.

Kløver blev svedet ved den ovenfor omtalte stærke Frost ved Hjallerup og der er fra andre Steder indsendt enkelte Prøver af Kløver, der saa meget forblæst ud. Hvidkløver, der var stærkt angrebet af Kløveraal, var paa de døde Stængeldele stærkt besat med en Art Slimskimmel (*Fusarium*), men om denne har bidraget til Ødelæggelsen er ikke nærmere undersøgt.

Græs. Alm. Rajgræs indsendt fra forskellige Lokalteter er undersøgt for Sneskimmel (*Fusarium*) uden at der er fundet Spor af Svamp paa de døde Planter; Aarsagen til Udvintringen maa antages at være Frost. De lave Marskenge ved Ringkøbing Fjor og ved Ribe er stærkt medtagne af Vinteren, den tætte Bestand er efter alt at dømme kvalt af Vand og Is (N. C. Nielsen).

Nattefrost sved i Vendsyssel Rajgræsset (Bachmann Olesen).

Hundegræs-Bakteriose (*Erwinia Rathayi*) er fundet ved Ringsted, særlig i enkelte Blokke i Markens Udkant (O. Pinholt).

ERNST GRAM.

Frugtræer. Der er ualmindelig mange Meddelelser om Angreb af Kræft (*Nectria galligena*) paa Æbletræer ofte i Forbindelse med Skurv (*Venturia inaequalis*). Den fugtige, kolde Sommer i Fjor i Forbindelse med Skurvangreb paa Bladene har hemmet Skudmodningen. Skuddene har derfor ofte taget Skade af den stærke Frostperiode først paa Vinteren og er derpaa blevet et Bytte for Svampene.

Det fugtige Vejr i Juni har begunstiget de forskellige Svampe paa Frugtræerne, hvor der ikke er sommersprøjtet. Der kan derfor findes alvorlige Angreb af Æbleskurv (*Venturia inaequalis*), Pæreskurv (*Venturia pirina*), Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) især paa Æbler og Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) paa Kirsebær.

Bladpletsyge paa Æble er almindelig, især paa Cox' Orange og er ofte vanskelig at skelne fra Sprøjteskade.

Frugtbuse. Stikkelsbærrene raadner mange Steder som Følge af Angreb af Drueskimmel (*Botrytis sp.*)

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er flere Steder alvorlig. Ved Jernved er der i Vinter blevet sprøjtet med Ammoniakvand fra Gasværket i Stedet for med 6% Blaasten, som man plejer. Det har været et meget daarligt Bytte, idet Bærrene i Aar er hvide af Skimmel, medens kun 1% plejer at være angrebet (P. Nygaard). Samme Sted findes betydelige Angreb af Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) paa Stikkelsbær.

Indsendte Ribsgrene fra Horsens saa ud til at lide af den fra Solbær kendte Sygdom, Reversion.

Det er almindeligt, at Hindbærrene faar mer eller mindre gule Blade, det er ofte vanskelig at afgøre om Gulfarvningen skyldes Mosaiksyge, Jordbundsforhold eller andre Aarsager.

Køkkenurter. Der er konstateret flere Tilfælde af Soyesyge (*Verticillium albo-atrum*) paa Tomat. »Vokspletter« paa Tomater, som især foraarsages af Kalimangel, har begyndt at vise sig. Ved Odense ødelægges der i mange Gartnerier et stort Antal Tomatfrugter af Svampen, (*Phytophthora parasitica*), se Forsiden.

Prydplanter m. m. Ved Tystofte er kun faa Blade af Platan fri for Angreb af *Gloeosporium nervisequum*, der ogsaa har været ondartet i København.

Begonia, se Forsiden.

En Frøstbølge, der hærgede Egnen Nord og Øst for Hjallerup sved mange Træers Blade, særlig nyudsprungne Ask blev haardt medtaget (O. Bachmann-Olesen).

ANNA WEBER

Korn. Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Fra forskellige Egne af Landet meldes om ret stærke Angreb. Særlig synes dette Skadedyr at gøre sig bemærket i Nordsjælland (H. E. Jensen) og ved Aalborg (Andersen Lyngvad). Et uheldigt Sædskefte kan næsten altid paavises.

Fra forskellige Egne af Landet (Hammel, Randers, Slagelse, Vig) modtoges syge Bygplanter, hvis Rødder var ejendommeligt fortykkede. I Rødderne fandtes en Rundorm, der ikke før er truffet her i Landet, medens den er kendt som Skadedyr i Tyskland og Amerika. Dens Navn er *Tylenchus pratensis*. Den maa ikke forveksles med Bygaalen (*Tylenchus hordei*).

Thrips (*Limothrips sp.*) Ved Tylstrup synes Thripsangreb at være udbredt i Rugen. Næsten

alle Blade og Skeder er lyse og lysstribede. Thripslarver findes i stor Mængde (S. V. Svendsen). I en Forevisningmark ved Hillerød er der svage Angreb (H. E. Jensen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Larverne har i Midtjylland anrettet overmaade megen Skade paa Havre og Blandsæd. Ogsaa paa omsaaede Marker har de begyndt deres Ødelæggelser (G. Petersen). Paa Halsnæs var der ca. 1. Juni et stærkt Angreb i Havre og Blandsæd efter ukrudtsfyldt Rugstub, derimod ikke i den Del af Marken, der var pløjet ned og Jorden ren (Forst. Jensen). Paa de omsaaede Marker har der ellers kun hist og her været Angreb.

Fritfluelarven (*Oscinis frit*). Angrebene har i Aar været svage. Fra mange Egne berettes det, at man overhovedet intet har mærket til den. Kun fra Slagelseegnen (M. Olsen), Plougstrup (P. Nygaard) og Varde (A. Pedersen) meldes om mere betydelige Angreb i sent saadet Havre.

Timothévikleren (*Tortrix paleana*) har ved Kolding gjort Skade paa en Hvedemark (Lunden).

Fodergræsser. **Timothéfluen** (*Cleigastra flavipes*). Angreb i Timothé er bemærket ved Tystofte (H. Bagge).

Rodfrugter. **Stankelbenlarver** (*Tipula paludosa*). En Kaalroemark ved Hellevad raseredes af Larverne midt i Maaneden. Giftklid hjalp udmærket (L. Ravn). I Turnips er der konstateret Angreb i Han Herred (N. Svaneborg) og ved Tylstrup (efter ukrudtsfyldt Rug, der var gaaet tidlig i Leje (N. Abildgaard)). Ved Melholt har man Angreb i Roer efter Rug, men fortrinsvis paa Strandmark, hvor Rugen sidste Aar høstedes meget tidligt, saaledes at Æglægningen har kunnet finde Sted i Stubben (Bachman Olsen). I de omsaaede Marker har man kun noteret spredte Angreb.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). I de fleste Egne har Angrebene været ret betydningsløse, men ved Dalum (L. P. Jensen), paa Samsø (P. Riis Vestergaard) og ved Møgeltonder (L. Ravn) har Runkelroerne lidt en Del. I en Sukkerroemark, der var saadet forholdsvis sent, saas ret stærke Angreb efter Udtyndingen (Skodbølle, S. Larsen Sørensen). I Rougsø Herred har Larverne taget kraftigt fat og menes at skulle blive farlige for Roerne, der staar meget trykket paa Grund af det kolde, blæsende Vejr (J. Nyholm).

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* (og *floralis*?) I det Store og Hele synes de at have optraadt ret godartet. Der berettes dog om stærke Angreb fra Tystofte (H. Bagge), Dalum (L. P. Jensen), Himmerland (Vester), Sydsjælland (M. Bakman) og fra Slagelseegnen, hvor de i et enkelt Tilfælde har virket ødelæggende paa Frøroer (M. Olsen).

Krusesyge forarsaget af Krusesyge-Galmug (*Contarinia nasturtii*) er i Aarhus Amt temmelig udbredt (J. Nestén); iøvrigt har der hidtil kun vist sig spredte, svage Angreb paa Kaalroer (M. Bakman). I et Forsøg ved Kastrup fangedes den første Galmug d. 4. Juni. Senere var det ikke muligt at fange mere end et Par enkelte Myg.

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Der foreligger kun en Indberetning om Beskadigelse paa Runkelroer, særlig sent saaede (A. Sandager).

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*) har optraadt ret godartet. Paa Slagelseegnen havde man stærke Angreb i Blomstringens Begyndelse. Mindre eller ingen i dens sidste Halvdel (M. Olsen).

En lignende Meddelelse foreligger fra Sydsjælland (M. Bakman).

Aadselbillen (*Blitophaga opaca*). De fleste Steder ingen eller svage Angreb. I en Forevisningsmark ved Grenaa er Runkelroerne dog stærkt angrebet (A. Larsen Ledet).

Rapsjordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*). Paa Møen har den angrebet Frø-Kaalroer (E. Nielsen).

Skulpesnudebillen (*Ceutorrhynchus assimilis*) har i et enkelt Tilfælde været meget tidlig paa Færde og anrettet Skade paa mange af de først ansatte Skulper (Slagelseegnen, M. Olsen). Ellers er intet Angreb bemærket.

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.) Kun faa Indberetninger. Fra Ørding paa Mors meldes: Først i Maaneden var Roerne stærkt angrebet af Lopper, men en stærk Regnskylle forhindrede videre Angreb (G. Th. Gravesen). Ved Borup var der stærke Angreb i en udtyndet Kaalroemark. Ved Hovedgaard fandtes et ondartet Angreb paa Kaalroer. Man venter kun halv Afgrøde (C. A. Nørholm).

Kartofler. **Kartoffelboreren** (*Hydroecia micacea*). I et lille Parti Kartofler, ca. 1200 Planter fandtes 20 Stængler angrebne (Aalborg, O. Hein).

Frugttræer. Sidst i Juni saas endnu enkelte Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) paa Æbletræerne. De graa Knopviklere (*Olethreutes variegana*) har forpuppet sig og er ofte allerede klækket nu, medens røde Knopviklere (*Tmetocera ocellana*) og flere andre Arters Larver gnaver endnu.

Æblemarvmøllet (*Blastodacna putripennella*) gør sig stadig bemærket. Paa Blangstedgaard var det særlig i »Bismark«, der var Angreb. Fra Odense meldes om stærke Angreb paa »Pederstrup« (S. Sørensen). Fra det vestlige Himmerland skrives, at Æbleblomsterne flere Steder var fyldt med Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*), som man mente skadede Blomsterne (N. J. Vester).

Bladloppen (*Psylla mali*). Ved Faaborg og Eshjerg har der været saa alvorlige Angreb, at næsten alle Blomster og Smaafrugter faldt af. Hvor man i Tide havde sprøjtet med Nikotin var Virkningen god (M. Sørensen).

I Dronningens Vænge har det vist sig, at flere Pærer end forventet er angrebet af Pæregalmyggen (*Contarinia pyrivora*).

Spindemider (*Paratetranychus pilosus*). Det fugtige, kolde Vejr har oftest hæmmet disse Dyrs Udvikling. Fra Frederikssund indsendte Pæreblade var angrebet af Pæregalmider (*Eriophyes piri*) (R. C. Rasmussen).

Frugtbuske. Stikkelsbærmaaleren (*Abraxas grossularia*) har flere Steder angrebet Buskene (J. Thorsen, O. Hein). Stikkelsbærhvepsens Larver (*Nematus ribesii* el. *appendiculatus*) har ved Kastrup afløvet en Del Buske fuldstændigt. Sprøjtning med 10% Sæbevand dræbte straks Larverne, som fandtes døde i Hundredevis (O. Nielsen).

Paa Østfyn angreb en Øresnudebille (*Otiorrhynchus* sp.) Frugtbuskene (Th. Høier). Fra Fanø meldes, at Solbærmiderne (*Eriophyes ribis*) stadig vinder Terræn (M. Sørensen).

Køkkenurter. Kaalfluens Larve (*Chortophila brassicae*) har angrebet Kaalplanterne og ødelagt en Del Planter, hvor man ikke har anvendt Kartonskiver eller Vanding med Sublimat. I Dronningens Vænge var Angrebsprocenten høj. Forholdsvis faa Planter er dog faldet. De synes at være vokset fra Angrebet.

Knoporme (*Agrotis* sp.). Disse Larver angreb ved Svendborg unge Agurkplanter og Kaal (G. Lave). Fra Esbjerg og Østfyn er endvidere indløbet Meddelelse om et Par ondartede Angreb paa Kaal (M. Sørensen, Th. Høier).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.). Ved Esbjerg blev et Parti Blomkaal (efter Kartofler) stærkt angrebet. Der fandtes ca. 10 Larver ved hver angrebet Plante (M. Sørensen).

Jordløpper (*Phyllotreta* sp.) har været slemme ved nyopkomne Grønkaalsplanter (J. Thorsen). De unge Kaalplanter er ofte ret stærkt angrebet af Bladribbesnudebiller (*Ceutorrhynchus quadridens*), hvis Larve ikke blot gnaver i Stilkene, men ogsaa i Rodhalsen.

Springhaler (*Poduridae*). Der berettes om et enkelt, men ondartet Angreb. Insekterne holdt til paa Agurker, men gik senere over paa Gulerødder, saa disse blev helt afbladede. Kun Bladstilken blev tilbage. Nikotin har nu gjort det af med Insekterne (O. Hein).

Bønner, Agurkkærner og Græskar samt Radiser blev stærkt gnavet af Tusindben (*Julus* el. *Blanjulus* sp.).

Rodaal (*Heterodera radicicola*). I nogle Drivhuse ved Odense konstateredes ualmindelig stærke Angreb paa Meloner. Hver eneste Plantes Rødder var besat med Knuder. Selv Ukrudtsplanterne i Husene var angrebet. Før Melonerne havde man haft Tomater, der ogsaa var angrebet, men i ringere Grad.

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

158. — Juli 1928.

Lyspletsyge har været fremtrædende, ikke blot i Havre og Byg, men ogsaa mange Steder i Runkelroer og Sukkerroer, hvor Mangansulfat har vist en hurtig og fortrinlig Virkning.

Om Hvidaks i Havre er der mange Meddelelser og det fremhæves, at Hvidaksene er særlig almindelige i de kvælstofgødede, kraftige Havremarker. Lav og løs Jord, Humusjord er særlig tilbøjelig til at give Hvidaks.

Fodsygen synes i Aar at være mere godartet og forekommer mest spredt, i Smaapletter; de kendte Erfaringer, om Byg som uheldig Forfrugt for Hvede og Byg, gentager sig, og tillige er der mange Angreb i Byg efter Hvede. Disse Erfaringer har paa flere Egne givet Stødet til Omlægning af Sædskiftet.

I uafsvampet Byg har der været megen Stribesyge. Nøgen Bygbrand findes meget almindeligt, omend sjældent i højere Grad; det vil sikkert blive nødvendigt at afsvampe nogle Partier Stamsæd, dersom Forsikringen om »sund Saasæd« skal kunne opretholdes.

Meldrøjer er meget udbredt i det nordlige Jylland, hvor Rugen i stor Udstrækning har været stærkt belagt med »Honningdug«.

Havreaal. Der indsendtes fra forskellige Lokalteter angrebne Havre- og Hvedeplanter. Aalen er fundet saa nordligt som ved Gaardbogaard.

Bedeskimmel har været almindeligere end sædvanligt, særlig i Frøavlsegnene, men ogsaa paa Steder, hvor Smitten næppe kan være kommet direkte fra Frømarker.

I Runkelroerne har der været en Del Tilfælde af Væltesyge, hvorved der dels er iagttaget god Virkning af Læ, dels af omhyggelig Hakning — Jorden maa ikke skræbes fra Planterne.

Bedelusen forekommer meget sparsomt, og kun faa Steder har Sprøjtning været nødvendig.

Bladribbesnudebillen har anrettet stor Skade paa Turnips ved Ry. Larverne var fra Ribberne trængt ned i Rodhalsen.

Kaalfluens Larve er ikke særlig ondartet i Kaalroe- og Turnipsmarker, men har gjort en Del Skade paa Kaalen.

Kaalmøllets Larve har gjort nogen Skade paa Kaalroer, Turnips og Kaal.

Krusesyge-Galmyggen optræder nu almindeligt i Kaalroemarkerne, hvor den næppe gør saa megen Skade, som de to sidste Aar. Der er derimod konstateret meget alvorlige Angreb paa Hovedkaal.

Gulerødsfluen har flere Steder været ødelæggende for Gulerødder og Kruspersille.

I Kartofflerne er Mosaiksyge meget udbredt, sikkert med Juli og andre tidlige Sorter som Smittekilde; ogsaa indførte Læggekartofler har vist sig smittede. Bladrullesygen er ikke saa udbredt, men vil volde væsentlige Tab.

Kartoffelskimmelen begyndte at brede sig i de tidlige Sorter først i Juli, men standses atter, formentlig paa Grund af det tørre Vejr og de kølige Nætter, der indtraf derefter. Ved Maanedens Slutning var der kun konstateret et enkelt Angreb i de sildige Sorter. En Del Blade, der indsendtes til Undersøgelse for Kartoffelskimmel, var beskadigede af Vindslid.

I mange Kartoffelmarker ses nu »Graaben«, det sporebærende Stadium af Rodfiltsvampen (*Rhizoctonia solani*), men Rodfiltsvamp kan gøre megen Fortræd paa Spiringen uden at det hvidgraa Overtræk paa Stænglerne viser sig; de angrebne Planter viser ofte en let Indrulning af de øverste Blade. Foruden Rodfiltsvamp har begyndende Forraadnelse i Læggekoldene — saavel danske som indførte — været Aarsag til Spring i Kartoffelmarkerne.

Baade Æble-, Pære- og Kirsebærskurv er alvorlig i Aar, sidstnævnte angriber Frugterne, naar de begynder at faa Farve, og foraarsager, at Frugterne falder af.

Æblehvepsen. Der meldes om svage Angreb fra mange Egne. Et Sted var Skaden dog meget betydelig.

Knopviklerlarver har gnavet de unge Æbler og derved anrettet nogen Skade. Det viser sig, at Pæregalmyggen har været værre end oprindelig antaget.

Reversion breder sig i Solbær og synes ogsaa at gaa over paa Ribs.

Der er atter iagttaget et Tilfælde, hvor Kaalbrok er blevet spredt med Planter fra et smittet Gartneri.

Om Skade foraarsaget af Løgfluen foreligger flere Indberetninger.

Lyngby, 12. August 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Juli modtaget 53 Beretninger; endvidere er der indkommet ca. 400 Forespørgsler.

Korn. Lyspletsyge er omtalt fra en Række jyske Egne og enkelte Steder paa Øerne, mest i Havre, sjældnere i Byg, Hvede og Rug. Der er sikker Virkning af Mangansulfat, men mere varierende Resultater ved Brug af Svovlsur Ammoniak og Superfosfat.

Gulspidsyge findes i et af Hedebrugets Kalkforsøg i Havre, der for 8 Aar siden fik 20 000 kg kulsur Kalk, medens 5000 kg Kalk har givet sund Afgrøde (B. Davidsen). Gulspidsyge omtales yderligere fra Himmerland og Aalborgegnen. Ved Sindal var der i Byg tydelig Eftervirkning af den i 1927 brugte Bordeauxvædske; paa en Del af Marken, hvor Kartoflerne ikke blev sprøjtet, vilde Bygget i Aar ikke skride (E. M. Eilersen).

Om Hvidaks i Havre foreligger der et stort Antal Meddelelser, der med Regelmæssighed fremhæver, at Hvidaksene er almindeligst i de kraftige Havremarker, hvor der gødes stærkt med Kvælstof, samt paa forskellige særlige Lokalteter (lav og løs Jord, sentpløjet Grønjord, Humusjord, Kulepletter, Lyspletsygepletter etc.). Tidlig Saaning giver flere Hvidaks end sen. Sejr-Havre viser flere Hvidaks end Ekko-, Sølv-, Hede- og Graa Havre. Om Hvidaksenes Betydning for Udbyttet er derimod Meningerne yderst afvigende. Ved Vinderup iagttoges mange Hvidaks i Rug (P. O. Overgaard).

Fodsyge (*Fusarium spp.*, *Ophiobolus m. m.*) tillægges i Aar langt fra den Betydning som foregaaende Aar. Angreb er vel almindelige, men mere spredt og i Smaapletter, hyppigere i Byg end i Hvede, sjældent i Havre; i Rugen ses nogen Knækkesyge. De kendte Erfaringer om Forfrugtens Betydning gentager sig med Byg—Byg, Byg—Hvede (og i Aar ogsaa hyppigt Hvede—Byg) som de uheldigste Sædfølger, ofte med skarpe Skel, hvor Marken i Fjor har været delt. Ved Grenaa gaar 3 og 4 Aars Byg an paa sund Jord, paa kalktrængende Jord er 2. Aars Byg hyppigt fodsyg (A. Larsen Ledet). Ved Elsted gav Græs—Hvede—Byg ikke nær saa haardt og tidligt Angreb som Frørødkløver—Hvede—Byg, medens Frørødkløver—Havre—Byg har givet en næsten sund Bygafgrøde (E. Mouritsen). Ved Brørup er Angrebet i Rug væsentlig stærkere efter Havre end efter halvbrakket Grønjord (J. Aa. Nilsson). Ved Tystofte er Hvede efter Runkelroer og Turnips stærkere angrebet end hvor 1. eller 2. Aars Græs, Lucerne eller Havre var Forfrugt; med Rækkefølgen Byg—Hvede—Byg var der 1927 stærkt Angreb i Hveden og ligesaa i Aar i Bygget (H. Bagge). Ved Brønderslev har meget stærk Ajlegødskning tilsyneladende bremset Angrebet (V. Kristensen). Et meget velvalgt Udtryk er vistnok følgende: Den stærke Varme og derefter følgende kraftige Tørke gav flere Steder Fodsygeangreb i Bygmarkerne til Kende (A. M. Frederiksen). De sidste Aars Erfaringer har paa flere Egne givet Stødet til Omlægning af Sædskiftet.

Byggets Stribesyge (*Pleospora graminea*) fremhæves som tiltagende, hvor der ikke er afsvampet. Paa Roskildeegnen gav Guld-Byg, saaet 7. April 19—20 pCt. Stribesyge, saaet 14. April 10 pCt.; Juli-Byg saaet 7. April gav 40 pCt. og 24. April 6—7 pCt. Stribesyge (M. Greve). Prentice-Bygget er som Regel svagt angrebet, i Binder-Byg kan et antageligt Angreb efterhaanden opformeres (A. M. Frederiksen). Ved Brønderslev afsvampes ca. 80 pCt af Bygget; uafsvampet Guld-Byg giver fra 1—20 pCt. Stribesyge (V. Kristensen). Fra Horsenseggen klages over flere ondartede Angreb, ogsaa efter afsvampet Udsæd (Tillantin, vaadt).

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) er i det nordlige Jylland overordentlig fremtrædende; Forekomsten af »Honningdug» i Aksene har været meget stærk.

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) er iagttaget i Standard-Hvede (Sydsjælland, Lolland).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er blevet meget udbredt; der tales om Angreb paa indtil flere Procent, men flere af disse er ved Tælling reduceret til Promille.

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) omtales fra Nordvestsjælland som ret almindelig, hvor der ikke afsvampes.

Havrebrand (*Ustilago avenae*) angreb ca. 10 pCt. af Planterne i en Mark ved Gedser.

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) er iagttaget i flere Tilfælde paa Djursland; i Himmerland er den derimod aftaget.

Af Stinkbrand (*Tilletia caries*) omtales kun lette Angreb.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) begyndte i Juni et Par Gange at brede sig i Hvedesorterne ved Tystofte, men standsede atter; ved Horsens saas et enkelt Angreb, der pletvis blev ondartet, ved Viborg temmelig stærke Angreb.

Rodfrugt. I de udplantede Frørunkelroer har flere Steder paa Sjælland spredte Planter staaet med pjaltede-visne Blade; de paagældende Roer var for en Del sorte i Kødet i den øverste Del. Der er muligvis Tale om Følger af Frost, der har været værst ved de svagt dækkede og først frembrydende Roer.

Lyspletsyge i Sukkerroer er iagttaget flere Steder paa Lolland, samt paa et stærkt kalket Areal i Vestsjælland; der ses fortrinlig Virkning af Mangansulfat (S. Larsen-Sørensen, A. M. Frederiksen). Angreb i Runkelroer omtales ogsaa og paa en udpræget lyspletsyg Mark ved Aalborg, Angreb i Turnips m. m.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtlii*) er almindeligere end sædvanligt, særlig i Frøavls-

egnene og op til Frømarkerne; der forekommer imidlertid ogsaa nu og da isolerede Tilfælde, undertiden saaledes at Opmærksomheden rettes mod Muligheden for Smitte fra Ægspor i Jord eller Gødning.

Rodbrand omtales endnu, da Følgerne ses som Spring i Rækkerne; god Virkning af Afsvampning omtales fra Aarhus og Ærø. Endvidere har der været en Del Tilfælde af Væltesyge i Runkelroer, hvor der dels er iagttaget god Virkning af Læ, dels af omhyggelig Hakning, hvorved Jorden ikke skræbes fra Planterne. Den ogsaa fra de sydlige Øer kendte Type, hvor Roevævet er slimet-fugtigt og sort omkring Bruddet, er genfundet paa Hjarnø og ved Bjerre (kalkrige Jorder); disse Roer findes ofte, hvor Rodbrand og Blæst ikke kan være afgørende, og maa rimeligvis føres tilbage til Saftspændingsforstyrrelser i Vævet. En Række Dyr, der er fundet ved nylig væltede Planter (Smelderlarver, Tusindben, Rovbiller etc.) er sikkert uskyldige i Væltningen. Et enkelt Tilfælde af Væltesyge i Kaalroer er omtalt fra Hjortshøj.

Kartofler. Lyspletsyge fandtes ved Als og Aalborg, paa Jord, hvor ogsaa andre Afgrøder led stærkt deraf (Andersen-Lyngvad, Aa. Knudsen).

Mosaiksygen er efter alt at dømme i stadig Tiltagen, sikkert med Juli og andre tidlige Sorter som Smittekilde; ogsaa de fra Tyskland indførte Læggekartofler af Industri og de hollandske Alfa har medført Smitte. Fra Aalborg skrives: Mosaikfrie Kartoffelmarker findes ikke (Andersen-Lyngvad).

Bladrullesyge er mindre udbredt end Mosaiksygen, men dog tilstrækkelig til at volde væsentlige Tab.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) er ikke omtalt i nogen Udstrækning, men spredte Angreb ses ikke sjældent.

Kartoffelskimmel og Rodfiltsvamp, se Forsiden.

Afsvampning af Vintersæden. Alle Oplysninger om Dosis er pr. 100 kg Sæd. Fra flere Sider fremhæves det, at Afsvampning af Hveden er almindelig, mens der endnu afsvampes alt for lidt Rug. Som Helhed virker Germisan og Tillantin tilfredsstillende, om Blaasten er Meningerne delte. Ogsaa om Tørafsvampning med Tillantin gives der dels Meddelelser om tilfredsstillende Resultater, dels at der endnu er Brand, »saa det synes, man her i Fremtiden er nødt til at gaa over til Vaadafsvampning for at blive disse Sygomme kvit« (A. Sandager). Ved Kalundborg viser et ufrivilligt Forsøg i Trifoliumhvede, at Tørafsvampning med Tillantin har givet frodig Sæd, medens Uafsvampet i Foraaret viste halv Bestand og fremdeles er tynd (A. M. Frederiksen). I tre Rugforsøg ved Brønderslev manglede i Efteraaret 20—25 pCt. Planter i Ubehandlet, og ca. 10 pCt. efter Fugtning, medens Overbrusning med $\frac{1}{2}$ pCt. Germisan eller Tillantin C gav god og ens Bestand; i Maj manglede der i Uafsvampet ca. 40 pCt. Planter, efter Fugtning med Germisan manglede ca. 25 pCt., medens Overbrusning med Germisan eller Tillantin begge havde sikret en god Overvintring. De faa, gode Rugmarker findes kun, hvor Afsvampning er foretaget (V. Kristensen).

I Lyngby viser Forsøg med stærkt brandet Hvede og smaa Mængder Afsvampningsmiddel, at man ikke bør gaa under 30 g Germisan eller Tillantin C (opløst i 12 Liter Vand), men snarest anvende mere, da 30 g endnu lader nogle Promille tilbage. Det samme gælder Danatin, hvor Overbrusning med 60 g i 12 Liter Vand var meget virkningsfuld. Ogsaa Overbrusning med Sanagran VII, Sanagran VIII og Tox-Till (alle 30 g i 12 Liter Vand) var meget virkningsfuld. Med stærkt brandet Hvede opnaaedes brandfri (eller praktisk talt brandfri) Afgrøde, naar 60 g Germisan eller Tillantin C fordeltes tørt og Sæden derefter fugtedes med 3 Liter Vand, eller de samme Mængder fordeltes opløst i 3 Liter Vand, alt ved Hjælp af en Afsvampningsstrømle. Ved en Afsvampningsprøve med stærkt brandet Hvede gav Tørafsvampning med 50 g Tillantin C godt 1 pCt. Brand; naar Hveden efter Tørafsvampning med 50 g Germisan eller Tillantin C blev fugtet med 2 Liter Vand, befriedes den fuldstændig for Brand.

Rug med ca. 16 pCt. Stængelbrand blev ved Overbrusning med Tox-Till (30 g i 12 Liter) bragt ned under 1 pCt. Brand. Mellem 1 og 2 pCt. Brand laa Germisan, Sanagran VII, Sanagran VIII og Tillantin C (30 g i 12 Liter — større Mængder af disse 4 Midler indgik ikke i dette Forsøg).

ERNST GRAM.

Frugttræer. Baade Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) og Pæreskurv (*Venturia pirina*) er mange Steder meget alvorlig, særlig paa modtagelige Sorter, som ikke er sommersprøjtet. Fra mange Steder meldes om godt Resultat af Sommersprøjtning med Bordeauxvædske. Der klages i Aar mindre over Sprøjteskade end sidste Aar, dog synes Cox' Orange mange Steder at være skadet stærkt af Sprøjtningen, især paa Frugterne. Af andre Sorter, som har taget Skade nævnes særlig Skovfoged-æble, Belle de Boskoop, Flaskeæble og Alfriston.

Kirsebærskurv (*Venturia cerasi*) er meget almindelig mange Steder, den angriber Frugterne, naar de begynder at faa Farve og foraarsager, at de tørrer ind og falder af (A. Andersen-Kjær).

Stenfrugtskimmelens (*Sclerotinia cinerea*) Angreb paa Skuddene har nedsat Frugtudbyttet meget betydeligt, idet mange Træer staar med et Utal af dræbte Skud.

Paa Falster er iagttaget stærke Angreb af Blommepunge (*Taphrina pruni*), hvor ca. 60—70 pCt. af Frugterne var misdannede (Georg Jensen).

Reversion breder sig i Solbær og synes ogsaa at gaa over paa Ribs. Ved Aale er det konstateret, at gamle, mandshøje Ribsbuske, som staar op til Solbær med Reversion, begynder at angribes heraf og bliver omtrent golde (E. Gram).

Der foreligger flere Meddelelser om stærke Angreb af Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) paa Frugtbuske, det fremhæves dog nogle Steder, at Angrebet ikke er saa slemt som sidste Aar. Sprøjtning med Bordeauxvædske har givet godt Resultat ved Gentofte, Gisselfeld og Spangsbjerg.

Mange Steder staar Hindbærrene med alle Bladene paa de frugtbærende Skud fuldstændig gule, medens de ny Skuds Blade er friskt grønne. Aarsagen til denne Gulsot er ukendt, men søges opklaret.

Køkkenurter. Det har vist sig, at de i forrige Maaned omtalte Angreb af »Bukkeøjne« (*Phytophthora parasitica*) paa Tomater i Hus har holdt sig til de nederste Klaser; paa de øverste Klaser har Angrebet været ganske ubetydeligt. Dette er en naturlig Følge af, at Smitten for største Delen finder Sted ved, at der sprøjtes Jord op paa Frugterne.

I et af de samme Gartnerier har det atter vist sig, at fuld Luft og stærk Fyring er det bedste til at standse begyndende Angreb af Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*).

Ved Aalborg er Angreb af Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) paa Selleri og Bønnesyge (*Gloeosporium Lindemuthianum*) paa Bønner standset ved Spøjtning med 2 pCt. Bordeauxvædske (O. Hein).

Ved Jernved er der tydelig Tegn paa, at der er blevet spredt Kaalbrøk (*Plasmodiophora brassicae*) til mange Haver fra et bestemt Gartneri, som har solgt inficerede Planter (P. Nygaard).

ANNA WEBER.

Korn. Havreaal (*Heterodera Schachtii*). Angrebne Havre- og Hvedeplanter er modtaget fra forskellige Lokalteter. Fra Ubby pr. Jerslev meldes om adskillige meget kraftige Angreb paa Marker, hvor man før har haft Aal, men nu mente sig fri (A. M. Frederiksen). Havreaal er fundet saa nordligt som ved Gaardebogaard (E. Gram).

Hvedemyg (*Contarinia tritici* (og *Sitodiplosis mosellana*?)). Paa Tystofte forekommer Larverne i næsten alle Hvedeaks, dog væsentlig kun i de 2—3 øverste Smaaaks (H. Bagge).

Rodfrugt. Roeealen (*Heterodera Schachtii*) optræder paa Runkelroer i en Forevisningsmark ved Grenaa (A. Larsen Ledet).

Tusindben (*Julidae*) har ved Aalborg angrebet de ny Kartoffelknolde og fortrinsvis gnavet sig ind i Spirehullerne (O. Hein).

Smelderlarver (*Agriotes sp.*) har ved Brønderslev gnavet Spirerne af Kartofflerne, inden de kom op (V. Kristensen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) har gjort Skade i flere Runkelroemarker ved Mastrup (L. Ravn).

Bladribbe-Snudebiller (*Ceutorrhynchus quadridens*) har paa en Hedeejendom ved Ry angrebet Turnips og mineret i Rodhalsen. Angrebet karakteriseres saaledes: »Marken saa frygtelig ud, kun pletvis var der Kolonier af normale Planter tilbage. Paa store Strækninger, hvor der til at begynde med var fuld Bestand, er Marken fuldstændig raseret, saa at der ikke er en eneste Plante tilbage. Det drejer sig om bare Pletter paa halve maaske hele Skæpper Land.« (M. K. Kristensen).

Kaalmøllet (*Plutella cruciferarum*) gør en Del Skade i Aar. Der meldes om ondartede Angreb fra Samsø (P. Riis Vestergaard), Askov (H. Agergaard) m. m. i Kaalroer og Turnips.

Kaalfluens Larve (*Chortophila brassicae* (og *floralis*?)) har ikke været særlig slem ved Kaalroer og Turnips i Aar. Fra Dronninglund Herred meldes dog om nogle ondartede Angreb kort efter Udtyndingen. Et Sted var ca. 15—20 pCt. af Planterne gnavet over (Bachmann-Olesen). Andre betydelige Angreb er konstateret paa Brørupegnen (J. Aa. Nilsson).

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Paa Horsensegnen, hvor Angreb i de unge Runkelroer har været uvæsentlige, er der ret stærke Angreb i de store Roer, der dog næppe lider meget derunder (C. A. Nørholm).

Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*) optræder nu almindeligt i Markerne, men de færreste Steder betegnes Angrebene som ondartede. Den anrettede Skade er sikkert betydelig mindre end sidste Aar.

Bedelusen (*Aphis papaveris*) har i Aar optraadt meget godartet. Der meldes kun om spredte, svage Angreb, og kun faa Steder har Sprøjtning været nødvendig.

Bælgplanter. Spidsmus-Snudebillen (*Apion apricans*) er udbredt i de sjællandske Frømarker, mest paa Skelskøregnen, værst i Læ (L. Rasmussen m. fl.).

Frugttræer. Æblehvepsen (*Hoplocampa testudinea*). Paa en større Frugtplantage har dette Skadedyr, trods Sprøjtning gjort megen Skade. Der meldes om svagere Angreb fra mange Egne.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*) har paa en Frugtplantage gnavet de unge Æbler en Del. Der meldes om stærke Angreb ved Jernved, hvor der var sprøjtet med Karbolineum og en Gang sommersprøjtet (P. Nygaard).

Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*) har i Aar været særlig slemme ved Pjedsted (M. Olsen).

Pæregalmyggen (*Contarinia pyrivora*) har som sædvanlig gjort megen Skade. Fra Ordrup meldes, at den har været værre end sædvanlig. Mest Skade har den gjort paa de unge Træer (J. Irgens-Møller). Ogsaa paa Tystofte breder Angrebet sig Aar for Aar (A. Fejlberg).

Frugtbuske. Stikkelsbærbladhvepsens Larver (*Pteronidea ribesii?*) har gjort megen Skade i Kolonihaver ved Nakskov. Dufours Vædske hjalp godt (G. Jensen).

Køkkenurter. Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Paa et Areal (Samsø), hvor der tidligere har været Planteskole, er der i Selleri et ondartet Angreb, ca. 50 pCt. af Planterne var ødelagt (H. Wedege).

Kaalmøllens Larve (*Plutella cruciferarum*) er ret almindelig i Aar. og de typiske »Vinduer« ses ofte i Kaalbladene.

Ved Skanderborg blev der anrettet Skade paa Gulerødder af Uglelarver (*Calocampa exoleta*) (P. Pedersen).

Gulerødfluens Larve (*Psila rosae*) har flere Steder været ødelæggende baade for Gulerødder og Kruspersille.

Løgfluens Larve (*Hylemyia antiqua*) har ved Aalborg ødelagt mange Løg (O. Hein).

Kaalfluens Larve (*Chorthophila brassicae*) har mange Steder været slem ved Kaalen (særlig Blomkaal). Den gode Virkning af Sublimatvanding bemærkes som sædvanlig.

Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*) er næppe saa slem som sidste Aar, men har dog mange Steder (f. Eks. paa Amager) anrettet megen Skade paa Hovedkaal. Ved Tystofte er ca. 5 pCt. af Blom- og Hvidkaalsplanterne angrebet (A. Feilberg).

Ærte-Thripsen (*Physopus robustus*). Et meget ondartet Angreb er iagttaget paa Gisselfeld. 0.1 pCt. Nikotin viste sig virksomt (H. Wedege).

Gulerøds Krusesyge (*Trioza viridula*) er set enkelte Steder (Vejle, H. Øhlens; Viborg, A. P. Aidt).

Snegle (*Agriolimax* sp.) har ikke gjort særlig megen Skade. Fra Aalborg meldes dog, at de har ødelagt mange Blomkaalshoveder (O. Hein).

Afprøvning af Sprøjtevædske. Af de i Vinteren 1927—28 afprøvede Midler virkede mod Frostmaaleræg *Carbokrimp* og *Monarch* begge særdeles godt ved 8 pCt., og kun meget lidt ringere ved 5 pCt.; *Kilcrobe* virkede tilfredsstillende ved 8 og 5 pCt. Angrebet af Bladlopper var kun svagt, men ogsaa her staar de nævnte Vædske i første Række.

Prøvet som Middel mod Æg af Spindemider (»Rødt Spind«) var 10, 12 og 15 pCt. *Kilcrobe*, 10 pCt. *Regina* og 10 pCt. *Gargoyle* tilfredsstillende; 8 pCt. *Gargoyle* og 8 pCt. *Regina* var lidt ringere.

Frostmaalerlim. *Krimpen*, *Ostico* og *Spalteholz* Frostmaalerlim blev forsøgsvis opsat paa enkelte Træer Efteraaret 1927; endnu 6. Marts 1928 var Limbælterne svagt klæbrige, hvilket maa betegnes som meget tilfredsstillende.

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

159. — August 1928.

Gulspidssyge har optraadt i meget vekslende Styrke og er flere Steder først opdaget, da Havrens Kærnesætning svigtede; i nogle Tilfælde har Udstrøning af Blaasten virket godt, i andre Tilfælde er Havren trods Blaastensbehandling ikke sund, rimeligvis fordi andre Jordbundsvanskeligheder gør sig gældende sammen med Gulspidssygen.

Fodsyge i Hveden viste sig med tiltagende Tydelighed i Løbet af August; Angrebene er værst paa næringsfattig, vaad og kalktrængende, eller paa anden Maade ubekvem Jord, hvor Hvede og Byg absolut ikke bør følge hinanden.

Fra Nordjylland, der har haft Overskudsnedbør i August, foreligger der flere Meddelelser om Slimskimmel (Aksfusariose) i Rug og Havre; under disse Forhold kan der ventes gode Udslag for Afsvampning med et af de kviksvølvholdige Midler.

Meldrøjer er meget udbredt i Rugen og bør frarenses ved kraftig Blæsning; hvor der er mange Meldrøjer af samme Størrelse som Rugkernerne kan eventuelt anvendes Skumning i 20 pCt. Saltvand.

Tørforraadnelse ses i Runkelroer og Sukkerroer paa overkalkede eller af Naturen kalkrige Jorder.

Kløveraal har et Par Steder skadet Bestanden stærkt.

Oldenborrelarver har angrebet nogle Runkelroemarkers.

Bedelus. Kun spredte Angreb uden større Betydning.

Bladrullesygen er almindelig i Kartoffelmarkerne i Syd- og Østjylland og paa Øerne — og stedvis meget ondartet. Endnu mere udbredt er Mosaiksygen, og disse to Sygdomme vil gøre det nødvendigt, at Kartoffelbestanden i stor Udstrækning fornyes med Materiale, fremavlet i sunde Marker. I Jylland er det særlig Sortbensygen der klages over og som stiller Krav til en velorganiseret Fremavl.

Kartoffelskimmelen har bredt sig langsomt, saa at Angreb i de sildige Sorter sjældent er bemærket før omkring og efter 20. August; først ved Overgangen til September kommer de hærgerende Angreb, der viser Sprøjtnings og Pudringens Nytte.

Kaalormene har optraadt meget godartet, kun enkelte Steder er der anrettet nævneværdig Skade.

Kaalmøllens Larve har i Aar gjort en Del Skade paa Kaal og Kaalroer.

Kartoffelboreren har i Himmerland været ret ondartet i flere Kartoffelmarker.

Knoporme. Ved Maribo er iagttaget et meget ondartet Angreb paa sent saaede Gulerødder.

Krusesyge-Galmuggen har optraadt godartet i Kaalroerne. Hjerteforraadnelse ses kun sjældent. Paa Hovedkaal er der nogle Steder anrettet betydelig Skade.

Sprøjteskade paa Æbler kan i Aar i nogle Tilfælde let forveksles med ru Overflade forårsaget af klimatiske Forhold. Det er saaledes almindeligt, at der findes »Sprøjteskade« paa Skovfoged-æbler i Haver, hvor der ikke sprøjtes.

Haglskudsyge er almindelig og alvorlig paa Blommer.

Trods Opfordring igennem Dagspressen til Ejere af syge Elmetræer om at indsende Grene af Træerne, er der endnu intet Tilfælde konstateret her i Landet af den »Hollandske Elmesyge«. I de to eneste af de undersøgte Tilfælde, hvor Symptomerne mindede om Hollandsk Elmesyge, viste det sig at være henholdsvis Cinnobersvamp (*Nectria cinnabarina*) og Kransskimmel (*Verticillium* sp.), som forårsagede Ødelæggelsen.

Blodlus findes paa Æbletræer i en Del Haver i Københavns Omegn. Det vil være af stor Vigtighed at faa konstateret, om dette farlige Skadedyr forekommer i andre Egne af Landet!

Stikkelsbær-Bladhvepsens Larver har flere Steder beskadiget Buskene saa stærkt, at de kastede Bærrene.

»Rødt Spind« paa Frugttræerne har bredt sig i den senere Tid.

Der kommer stadig nye Beretninger om stærke Angreb af Rodaal paa Tomater, Agurker og Meloner i Hus.

Chrysanthemum-Aalenes Virkninger ses nu paa Bladene i mange Gartnerier.

Snegle forekommer ofte i stort Tal og gør betydelig Skade.

Lyngby, 7. September 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for August modtaget 52 Beretninger; endvidere er der indkommet 272 Forespørgsler.

Korn. Gulspidsyge er iagttaget flere Steder paa Viborgeggen, ofte sammen med Lyspletsyge, næsten altid efter Tilførsel af Mergel; Sammentrykning af Jorden ved Kørsel formindsker Angrebet, Udstrøning af Blaasten har ikke givet ensartede Resultater (A. P. Aidt). I Vesthimmerland ses flere Marker med svang Byg og Havre; der er godt Udslag for Blaasten, men de svage Angreb opdages sjældent, før Aksene viser sig at være golde; i Blandsædmarker kan Havren være svang, Bygget kærnesat (N. Vester). Ved Tingedal er der udtalt Gulspidsyge paa en Ager, der i Fjor har ubehandlede Kartoffler; Havren paa begge Sider, efter Kartoffler behandlede henholdsvis med Pota og Bordeauxvædske, er fri for Sygdommen (P. O. Overgaard). Paa Vardeegnen er der enkelte sikre Tilfælde i Havre og Byg, men paa flere af de sædvanlige Lokaliteter har Sygdommen ikke været at se (A. Pedersen).

Fodsyge (*Fusarium spp.*, *Ophiobolus m. m.*) i Hvede viste sig med tiltagende Tydelighed i Løbet af August, men iøvrigt bekræfter Meddelelserne dem fra Juli, særlig vedrørende Sædsiftet; i et Par Tilfælde er der bemærket Angreb i Hvede efter Havre eller et Aars Ager-Hejre. I en Mark med Sædsifte Byg — staldgødede Runkelroer — Vaarhvede har Fodsyge bredt sig stærkt, tidligst og værst paa vaad og ubekvem Jord (A. Pedersen). Fra flere Sider fremhæves det, at Angrebet er værst paa kalktrængende eller vandlidende Arealer, til Dels ogsaa svagt gødede Marker, og modsætningsvis, at paa Jord, der er i Orden, kan man slippe heldigt fra 3–4 Aars Bygdyrkning. Endvidere ses flere Angreb, hvor der er kørt gammel Halm ud, paa gamle Stakpladser, paa Pletter med Lejesæd 1927. Hvor Staldfoder er brugt tidligt, er Hveden kun svagt angrebet, hvor det er høstet modent, er der stærkt Angreb, og paa en Del af Marken, hvor Forfrugten var Kartoffler, er Hveden næsten sund (Oluf Jensen). Blandsæd til Staldfoder er værre, naar den indeholder Byg, end naar Bygget er udeladt (H. E. Jensen). Enkelte Tilfælde af Fodsyge ses efter Vikker og Kløverfrø. Ved to Angreb synes en tydelig Forskel i Angrebsstyrke at maatte føres tilbage, ikke til den nærmeste Forfrugt, men til Deling af Marken flere Aar forud: Græs 1924 gav sund Hvede 1928, Blandsæd 1924 meget ødelagt Hvede — de mellemliggende Afgrøder var fælles, Rug 1925, Roer 1926, Blandsæd 1927 (P. O. Overgaard); Byg 1925 gav sund Byg 1928, Rug 1925 gav ret stærkt Angreb i Byg 1928 — de mellemliggende Afgrøder var fælles, nemlig Byg i 1926 og Runkelroer i 1927 (E. Staunskær). Ved Tystofte er de forskellige Hvedesorter ens angrebet, hvorimod der synes at være nogen Forskel i nye Linier af Tystofte Smaahvede (H. Bagge). I Aalborg Amt er iagttaget adskillige Angreb i Rug efter Byg, og i et enkelt Tilfælde var Rug efter fodsyg Byg tilsyneladende allerede svækket fra Efteraaret (Aa. Knudsen). I Sydsjælland og paa Falster er der konstateret et Par Angreb i Havre.

Aksfusariose betegnes gennemgaaende som let, med Undtagelse af Nordjylland, hvorfra der foreligger flere Meddelelser, navnlig om Havre og Rug.

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) er udbredt i de fleste Egne, særlig i Udkanterne af Rugmarkerne, derimod kun sjældent i Byg og Hvede.

Havrebrand (*Ustilago avenae*) var fremtrædende i en Mark ved Gedser, men omtales ellers ikke.

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) omtales fremdeles som meget udbredt »i al Byg«.

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) er fundet i Standard-Hvede paa Falster og ved Varde, men i ubetydelig Grad.

Rodfrugt. Lyspletsyge i Runkelroer er iagttaget paa overkalket Jord i Midtsjælland, samt ret stærke Angreb i et Par Marker paa Mors (N. A. Olesen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) er meget udbredt og stedvis ondartet; Angrebene sættes i Forbindelse med Avl af Sukkerroefrø. De tidligere Iagttagelser af forskellig Modtagelighed bekræftes; dette gælder ogsaa i udpræget Grad inden for Søkendehold (J. S. Fruergaard). Ved Ringsted var der ca. 40 pCt. Angreb i den Side af 1. Aars Runkelroemarken, der laa nærmest Frømarken; de mellemliggende 50 Meter var optaget af en Havremark, samt en Have, i Læ af hvilken Roerne dog var saa godt som sunde (J. Nestén).

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) i Runkelroer forekommer i flere Tilfælde stærkt paa overkalket Jord ved Aalborg (Andersen-Lyngvad). Paa Fyn er der ondartede Angreb baade i Runkelroer og Sukkerroer, i Sukkerroer anslaaes saaledes et Omraade paa $\frac{1}{2}$ ha til kun at give ca. 25 pCt. af af normal Afgrøde (H. Laigaard Nielsen). Ogsaa paa Ringstedegnen ses Angreb.

Kaalbroksvamp (*Plasmodiophora brassicae*) er iagttaget i Ballerup, Smørum, Svogerslev og Mannerup; sidstnævnte Sted var Wilhelmsburger stærkt angrebet paa et Areal, hvor der faa Aar i Forvejen stod Turnips, men sunde i den øvrige Del af Marken (M. Greve). Et sammensat Angreb af Kaalbrok og Kaalfluelarver ødelagde omtrent en Mark i Vindelev (K. M. Hove).

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) er ved Tystofte meget fremtrædende i en enkelt Kaalroestamme; i de øvrige Stammer er der kun faa pCt. angrebne (H. Bagge).

Skulpesvamp (*Alternaria brassicae*) bredte sig i August stærkt i Hvidkaalsfrømarkerne paa Skelskøregnen og har forvoldt stort Tab ved stærke Angreb (P. H. Hansen).

Kartofler. Lyspletsyge forekom i Kartofler ved Gl. Estrup, hvor i et lille Forsøg Mangan-sulfat i Løbet af 14 Dage gav Planterne et sundt Udseende, medens de med Blaasten behandlede forblev syge omend med nye grønne Skud (Johs. Nyholm).

Bladrullesygen. Med den store Anvendelse af indkøbte Læggekartofler kan man ikke vente noget ensartet Billede af de 35 Meddelelser om Sygdommens Forekomst. Som Helhed maa den dog betegnes som spredt og ubetydelig i Nord- og Vestjylland (med stærkere Forekomst om Varde og Bredebro), tiltagende mod Syd og Øst, saa at Angrebene i Syd- og Østjylland samt paa Øerne maa kaldes almindelige — og stedvis meget ondartede; Samsø: almindelig i alle indfødte Up to date, Ærø: saa godt som ingen sunde Marker, Nakskov: 50—60 pCt. syge i Evergood og Magnum Superbum, flere Steder paa Sjælland 40—50 pCt., Vejby: 4—5 pCt. i flere Marker. Blandt Sorterne anklages særlig Magnum Bonum og Juli, i mindre Grad Rosen, Immune Ashleaf, Webbs; King Edward fremhæves i et Par Tilfælde som ret sund. De tyske Deodara nævnes fra flere Sider som smittede, men modsætningsvis fra Lolland som i alt væsentligt fri for Bladrullesyge. I Nordsjælland menes de stærke Skimmelangreb i 1927 at have afskaaret Smittespredningen, saa at Tilstanden er bedret kendeligt; desværre er der godt med Bladlus i Aar (H. E. Jensen).

Mosaiksyge angives (50 Meddelelser) at være meget almindelig, omend det nordvestlige Jylland synes mindst hærget. Anskuelserne om Betydningen for Afgrøden er meget varierende, og det maa her huskes, at gode Vækstbetingelser kan maskere, men ikke helbrede Sygdommen. Paa Holstebroegnen er der fundet stærke Angreb i Kartofler indført fra Lolland, en Praksis der ogsaa staar i skarp Modstrid med den sædvanlige Bevægelse fra Nordvest. Af Sorterne er de tidlige, Juli, Hammersmith, Markens Dronning (100 pCt. Angreb) værst medtagne; ogsaa den svenske Gruppe, Imperia, Sigyn, Acme og Rubin er meget stærkt smittede. Endvidere maa nævnes Magnum Bonum, Blaa Kæmpe, Gloria, hollandske Alfa, tyske Industri og Deodara, saakaldte »Deodara« (der desuden er blandede). King Edward ser forholdsvis godt ud, Majestic ligesaa, men sidstnævnte smittes let (H. E. Jensen).

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) klages der stærkt over fra de jydsk Konsulenter; dels Kerrs Pink, dels de tyske Deodara er stærkt angrebne. Kartofler som Forfrugt har en uheldig Virkning (J. S. Fruergaard) og Hvede synes at være værre end Rug, maaske paa Grund af Ernæringsforhold (Andersen-Lyngvad).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) har bredt sig langsomt; endnu i sidste Tidøgn af August ses begyndende Angreb i tidlige Sorter. I Lyngby saas Angreb i Sigyn 1. August, i Magnum Bonum 7. August; iøvrigt kommer de første Angreb i sildige Sorter omkring og efter 20. August, og først paa Overgangen til September bliver Angrebene epidemiske. Ved Pjedsted ses et smukt Udslag for Behandling med Pota (M. Olsen).

Den af *Cercospora concors* foraarsagede Bladpletsyge ses mange Steder omkring Aalborg og Brønderslev.

ERNST GRAM.

Frugthaven. Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har ved Gisselfeld angrebet Transparente blanche betydeligt, navnlig er det gaaet ud over de Frugter, som paa Grund af Sprøjteskade har haft lidt Revner. Af andre Sorter synes kun Filippa at være angrebet, og Angrebet er kun svagt paa Frugterne; derimod fik denne Sort dræbt mange Skud i Foraaret som Følge af Angreb af Kærnefrugtskimmel (H. Wedege).

Transparente blanche og Skovfoged omtales som de Sorter, der særlig har taget Skade paa Frugterne af Sprøjtning. Følgende Udtalelse bekræfter Erfaringen om, at det kan være vanskeligt at afgøre, hvad der skyldes Sprøjteskade, og hvad der skyldes klimatiske Forholds Indflydelse: »Paa Skovfogedæbler, der i Aar giver en rig Høst, findes »Sprøjteskade« ogsaa i Haver, hvor der ikke sprøjtes — formodentlig en direkte Følge af skarpe Vinde« (P. Wad).

Ved Herrested blev der først i Juli, samtidig med Sprøjtning af Kartofler, sprøjtet 2-aarige Frugttræer med ca. 1,5 pCt. Kobbersodapulver A. K. I. med det Resultat, at Bladene og Frugterne paa Transparente blanche og Skovfoged blev meget slemt beskadiget, medens Filippa og Belle de Boskoop tog lidt, Pederstrup og Bellefleur slet ingen Skade. Sprøjtningen af Kartoflerne karakteriseres som meget vellykket (G. Nielsen).

Fra Fyn skrives: »Adskillige Blommer og Kirsebær dør hvert Aar af »Apoplexi« (P. Wad). Haglskudsyge er almindelig og mange Steder alvorlig. Ifølge engelske, endnu ikke afsluttede, Undersøgelser, kan »Apoplexi« og Haglskudsyge fremkaldes af den samme Bakterie. Det er dog ikke saaledes, at Træer, der lider meget af Haglskudsyge, er særlig tilbøjelige til at dø af »Apoplexi«.

Køkkenhaven. Den i sidste Maaned omtalte gode Virkning af Sprøjtning med 2 pCt. Bordeauxvædske mod Bønnesyge (*Gloeosporium Lindemuthianum*) ved Aalborg har kun været kortvarig, idet Sygdommen nu er meget ondartet paa Voksbonnerne (O. Hein).

Selleri Bladpletsyge (*Septoria apii*) er mange Steder alvorlig, hvor den ikke holdes nede ved Sprøjtning med Bordeauxvædske.

Prydplanter. Ved Aarup raadnede i Juli mange Astersplanter i et Handelsgartneri; paa de syge Planter fandtes *Rhizoctonia sp.* og *Fusarium sp.* Planterne blev vandet 2 Gange med en Sublimat-Chilisalpeteropløsning (35 g Sublimat og 500 g Salpeter i 100 Liter Vand). Ejeren skriver, at selv om Angrebet ikke helt er standset, er det meget bedre, kun ganske enkelte Planter dør.

»Hollandsk Elmesyge«, se Forsiden.

Paa Graaoppel er der ved Aarhus og Glostrup konstateret stærkt Angreb af Skurv (*Venturia tremulae*) saavel paa de unge Skud som paa Bladene. Mange Steder har *Marssonina populi* foraarsaget delvis Afløvning af Pyramidepopperne. Ved Aarhus er der konstateret alvorlig Angreb paa Grenene af *Populus Bolleana* af *Dothiella sphaeroides*.

Paa Rosa canina fra Planteskoler ved Kolding og Rødkjærsbro er der konstateret stærkt Angreb af Rosenskimmel (*Peronospora sparsa*).

ANNA WEBER

Korn. Spurve (*Passer domesticus* og *montanus*). Fra Varde meldes, at Spurvene har været talrigere end sædvanlig og flere Steder gjort Skade paa Havre og Byg (A. Pedersen).

Rodfrugter. Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Ved Lejre har man haft Angreb i Runkelroer. Værst langs Skov (A. S. Andersen). Ved Jerslev er en Runkelroemark ligeledes stærkt beskadiget. Ejendommen ligger nær Skov (P. Grøntved).

Kaalorm (*Pieris brassicae* og *rapae*). De fleste Steder har man intet Angreb bemærker, dog meldes det, at man har set en Del Imagines flyve.

I Tønder Amt og Nørre Bangstrup Herred har man haft stærke Angreb paa Kaalroerne, som enkelte Steder er ødelagt (Nørgaard). Ogsaa fra Ærø (Sandager) foreligger Indberetning om Skade paa Kaalroerne.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Fra Himmerland skrives: »Kartoffelboreren har i Aar været ret ondartet i flere Kartoffelmarker, navnlig synes den at være slem efter Deodara. I denne Sort kan godt findes 10 pCt. ødelagte Toppe, medens Up to date og Richters Imperator lige ved Siden af var helt fri« (N. J. Vester).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Et meget ondartet Angreb er iagttaget paa sent saaede Gulerødder ved Maribo (G. Jensen).

Kaalermøl (*Plutella cruciferarum*). Dette Skadedyr er meget udbredt i Aar. Fra mange Lokalteter meldes om svage Angreb, der ikke har større Betydning, men andre Steder er den forvoldte Skade større. Fra Røde Kro meldes: I adskillige Tilfælde meget betydelige Angreb. Et Par Kaalroemark ved Højer var meget ødelagt af Larverne (L. Ravn). Fra Pjedsted skrives, at der atter i Aar er bemærket en Mængde Angreb paa de sent saaede Marker (M. Olsen). Om Angreb meldes endvidere fra Kalundborgegnen (P. Grøntved), Sydsjælland (M. Bakman), Varde (A. Pedersen), Lolland-Falster (Holme Hansen), Bylderup og Omegn (Nørgaard) og flere Steder. Angrebene synes at være i Aftagende.

Krusesyge-Gålmýggen (*Contarinia nasturtii*). Mange Steder fra berettes om svage og betydningsløse Angreb i Kaalroerne. Fra Kalundborg—Ruds Vedby skrives: Krusesygen er meget udbredt og findes i enhver Kaalroemark, men i Aar synes Skaden, den forvolder, ikke at være saa stor som i de to foregaaende Aar. Endnu er der ingen Forraadnelse af Betydning. Mange Steder har man i Sommer kunnet konstatere, at Angrebet har bredt sig fra den Side af Marken, hvor sidste Aars Kaalroemark har ligget (P. Grøntved).

Kaalfluellarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). Om skadelige Angreb paa Kaalroer og Turnips meldes fra Borre Sogn (H. Hansen), og paa Kaalroer fra Hejbøl og Ølgod (A. Pedersen).

Bedelus (*Aphis papaveris*). Der foreligger Meddelelser om spredte Angreb uden større Betydning.

Kaallusen (*Brevicoryne brassicae*) har optraadt sparsomt og oftest uden at foraarsage Skade af Betydning. Om stærkere Angreb paa Kaalroer berettes fra Ribe (J. Siggard).

Bælgplanter. Kløveraål (*Tylenchus dipsaci*). Fra Erslev (Mors) meldes: I et Par Landbrug er fundet slemme Angreb af Kløveraål. I begge Brug er 2. Aars Græsmark i Sædskiftet. Værst er Angrebet i 2. Aars Marken, hvor Kløveren det ene Sted totalt er gaaet til, og det andet Sted er der store Huller i Bestanden. 1. Aars Marken er ogsaa angrebet, men Angrebet er ikke saa fremtrædende som i 2. Aars Marken. I det værste Tilfælde er der 8-marks-Sædsките, i det andet Tilfælde 6-marks-Sædsките. Der er ingen Kløveraafgrøder ind imellem Græsafrøderne (N. A. Olesen).

I Karlslunde, Svogerslev og ved Roskilde er stærke Angreb iagttaget (M. Greve).

Frugttræer. Bladlus (*Aphis sp.*). Der klages ofte over ret stærke Angreb paa Frugttræerne.

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*) findes paa Æbletræer i en Del Haver i Københavns Omegn, paa Amager samt ved Viborg. Det vil være af stor Vigtighed at faa konstateret, om dette farlige Skadedyr findes andre Steder i Landet!

Spindemider (*Paratetranychus pilosus*). Mange Steder er Angrebet paa Æbletræerne taget til i den senere Tid.

Frugtbuske. Stikkelsbærorme (*Pteronidea ribesii* el. *Nematus appendiculatus*). Særlig stærke Angreb er iagttaget paa Lolland-Falster, hvor Buskene flere Steder kastede Bærrene (G. Jensen). Ogsaa fra Tystofte (A. Feilberg) og Nyborgegnen (G. Nielsen) meldes om Angreb.

Køkkenurter. Snegle (*Agriolimax sp.*). Det fugtige Vejr har begunstiget disse Dyr. Ved Aalborg er de kommet frem i stor Mængde og gnaver baade Blomkaal, tidlig Hvidkaal og Spidskaal (O. Hein).

Kaalorm (*Pieris brassicae* og *rapae*) har gjort sig lidet bemærket paa Kaalen. Fra Esbjerg og Varde (M. Sørensen) og Blangstedgaard (N. Dullum) meldes dog om ret stærke Angreb.

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Larvegnav ses almindeligt i Kaalen. Fra Mariibo skrives: Angrebene har været ret ondartede, enkelte Steder standsede Kaalen fuldstændig i Væksten og kom først ret sent i Gang igen. Sprøjtning med 1 Promille Nikotinopløsning har hjulpet godt (G. Jensen).

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae*). Paa Vardeegnen har Larvernes Angreb været meget udbredt og skadelige i Haverne og paa Kaal i Markerne (A. Pedersen).

Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*). Svage Angreb er ret almindelige, dog er den forvoldte Skade paa Hovedkaalen ikke tilnærmelsesvis saa stor som sidste Aar. Om ret alvorligt Angreb meldes fra Pjedsted (M. Olesen). Paa Amager har Galmyggen flere Steder forvoldt betydelige Tab.

Kaallusen (*Brevicoryne brassicae*). Enkelte Meddelelser om betydningsløse Angreb paa Kaalen foreligger (Tystofte, A. Feilberg, Aalborg, O. Hein og Blangstedgaard, N. Dullum).

Der foreligger stadig nye Indberetninger om stærke Angreb af Rodaal (*Heterodera radicola*) paa Tomater, Agurker og Meloner i Hus.

Prydplanter. I mange Gartnerier begynder Chrysanthemum-Aalen (*Aphelenchus Ritzema Bosi*) nu at gøre sig gældende. Larven af Netuglen (*Naenia typica*) gnaver ofte Chrysanthemum-bladene en Del.

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

160. — September 1928.

Gulspidssyge i Havre og Byg har været til Stede adskillige Steder, bl. a. paa Djursland, men er først opdaget ved Høst, da Kærnesætningen viste sig at være mangelfuld. Angrebene er værst, hvor der er stort Roearéal, og særlig ondartet, hvor Kornet dyrkes i pløjet Roejord.

Som Følge af Bedefluens Angreb er de ydre Blade paa Sukker- og Runkelroer flere Steder visne og lasede.

Tørforraadnelse i Kaalroerne er stedvis, særlig paa Øerne, ondartet; men der er nogen Forskel i Stammernes Modstandsevne.

Kaalmøl har i et Par Tilfælde angrebet Kaalroerne ret stærkt.

Det kan nu siges, at Krusesyge-Galmyggen i Aar kun har anrettet ubetydelig Skade paa Kaalroer og Turnips. Lokalt har Hovedkaalen lidt under Angrebet. Fra Salling og Varde berettes om betydelige Angreb af Gulerodsfluen.

Kartoffelskimmelen tog kraftigt fat i Kartoffelmarkerne først i September, hvorved den anden Sprøjtning har vist sig meget gavnlig.

Ved Varde har Smelderlarver gjort stor Skade paa Kartoffler efter Græsmark.

Kartofler, Kaal m. m. er ofte gnavet stærkt af Snegle.

Kartoffelskimmelen har ødelagt talrige Tomatfrugter, hvor der ikke sprøjtes med Bordeauxvædske.

Ved Aalborg er der paa Cinerariablade konstateret Bladpletter forårsagede af *Ascochyta cinerariae*.

Foruden i Københavns Omegn og ved Viborg er Blodlusen fundet paa Æbletræer ved Høsterkøb.

Lyngby, 9. Oktober 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Septbr. modtaget 34 Beretninger; endvidere er der indkommet 131 Forespørgsler.

Korn. Der meldes fra Djursland (Kolind-Egnen), at Gulspidssygen upaaagtet har været til Stede paa adskillige Ejendomme, hvor Havren og Bygget nu viser sig at give utilstrækkelig Kærne; som sædvanlig er det paa lette, sortsandede Jorder, at man træffer Sygdommen. Det er iagttaget (E. Staunskiær), at de værste Angreb som Regel kommer paa Ejendomme, der drives intensivt med stort Roearéal, og her især ondartet i Korn efter Roer, og da særlig, naar Roejorden pløjes og der- ved løsnes yderligere. — Blaasten har vist gode Virkninger.

Ved Hvalsø er der fundet et stærkt Angreb af Fodsyge i et Skifte Grønjordshavre, i Forbindelse med Angreb af Havreaal (M. Greve).

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) har ogsaa i Odsherred været almindelig udbredt i Rugmarkerne (N. Aa. Christensen).

Rodfrugt. Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) har i Sommer været ret almindelig, særlig i visse Egne af Landet. Den findes hyppigt paa Sjælland (især Midt- og Sydsjælland), spredt paa Fyn og i Østjylland, især i Nærheden af Frømarker, men dog ogsaa i saa stor Afstand fra disse, at Smittekilden uden Tvivl maa søges andetsteds.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) i Runkel- og Sukkerroer synes at optræde yderst sparsomt, men er dog ret ondartet ved Mariager (Sv. Aa. Rasmussen). Bladpletter ses hist og her, og de samme Blade har ofte Angreb af *Ramularia betae*.

Bederust (*Uromyces betae*) begynder nu at brede sig i Markerne.

Kaalens Bladpletsyge (*Mycosphaerella brassicicola*) er et Par Steder fundet paa Kaalroblade.

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) synes at forekomme ret uens i de forskellige Egne af Landet; særlig paa Øerne er den stedvis ret ondartet (Frederiksborg Amt, Odense-Egnen o. a. Steder), mens den kun synes at optræde sparsomt i Jylland, naar nogle alvorlige Angreb paa Mors og i Lemvig-Egnen undtages. Paa Forsøgsstationerne (Askov, Studsgaard) kan man som sædvanlig iagttage, at Stammerne viser nogen Forskel i Modstandsevne.

Paa Kaalroer ved Gl. Buurholt er desuden fundet Angreb af *Peronospora parasitica* (V. Kristensen) og paa Højersminde pr. Frifelt et stærkt Angreb af *Cylindrosporium brassicae* (E. Gram).

Mosaiksyge paa Turnips er konstateret ved Korsør (A. Weber).

Kartofler. Om Bladrullesygen er der intet nyt at føje til det i forrige Maanedsoversigt meddelte, mens der om Mosaiksygen foreligger et Par Indberetninger. Fra Odsherred angives det, at Industrie er meget angrebet af Sygdommen, og hyppige Angreb findes i Vejle-Egnen.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*), der endnu i Slutningen af August var lidet fremme, tog i Begyndelsen af September kraftigt fat, og mange Steder blev Toppene fuldstændig raseret i Løbet af en Ugestid. Det viste sig atter, at Sprøjtningen yder udmærket Beskyttelse mod Angrebet, naar den er blevet udført paa et passende Tidspunkt. Saaledes har man i Aar ikke haft meget Gavn af at sprøjte een Gang (tidligt), mens to Sprøjtninger (hvoraf den sidste altsaa falder ret sent) nok skal vise sig at svare Regning.

I Slutningen af Maaneden faldt der Nattefrost mange Steder, især i Midtjylland, som ganske sved Toppen bort, og Optagningen er nu i fuld Gang. I et Sortsforsøg fra Kolind-Egnen viste det sig, at Up to date var langt mere skurvet paa Knoldene end Deodara (E. Staunskiær), og fra Varde meddeler A. Pedersen, at Majestic ofte har revnede Knolde og Genvækst, og at Alfa's Knolde ret hyppigt er hule indvendig og tillige ofte rustfarvede.

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) findes udbredt i Kartoffelmarkerne, og gjorde i Foraaret stedvis betydelig Skade paa de unge Spirer, særlig paa de sildige Sorter, og hvor der ikke var anvendt Forspining. Et Afsvampningsforsøg ved Esbjerg med Webbs Tidlige gav ikke noget Udslag (M. Sørensen), mens to Forsøg fra Nordsjælland med en sildigere Sort viste Nedgang i Angrebet efter Afsvampning med Sublimat og Semesan Bel (H. E. Jensen).

C. A. JØRGENSEN

Frugttræer. Der meldes stadigt om godt Resultat af Sprøjtning med Bordeauxvædske mod Æbleskurv (*Venturia inaequalis*). Følgende Sorter nævnes fra Salling eller Jernved som ikke særlig stærkt angrebet af Skurv trods Mangel paa Sprøjtning: Pederstrup, Rødt Ananasæble, Skovfogedæble, Tyrrestrup Kirsebæræble og Venusæble (C. J. Hansen, P. Nygaard).

Fra Nordfalster meddeles at Kærnefrugtskimmelen (*Sclerotinia fructigena*) har ødelagt ikke saa lidt Frugt (G. Jensen). Ved Svendborg var Skuddene af Hvid Astrakan stærkt hærgede af Kærnefrugtskimmel.

Ved Bogense og Hjørring er der fundet et enkelt Træ i Planteskole med Angreb af Rødnæb (*Gnomonia erythrostoma*) (R. Saaby Laursen).

Frugtbuſke. Fra Salling meldes om stærke Angreb af Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*), som tilnærmelsesvis har afløvet Solbær paa tørre, lette Jorder. Af Ribssorterne er »Rød spansk« praktisk talt uangrebet under gunstige Forhold, medens de lysfrugtede Sorter staar næsten bladløse; ogsaa Stikkelsbærsorterne viser stor Forskel i Modtagelighed (C. J. Hansen). Fra Jelling meddeles at Svampen er særlig ondartet paa Solbærbuske; ved Esbjerg synes den at være værſt paa Ribs (Hove, M. Sørensen).

Køkkenurter. Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) har ødelagt talrige Tomater paa usprøjtede Planter paa Friland.

Kaalens Bladpletsyge (*Mycosphaerella brassicicola*) er uden Betydning i Aar.

Ved Hørsholm forekommer Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) en Del paa Rødbeder (A. Dalskov).

Prydplanter. En Platan ved Bregentved er ret stærkt angrebet af *Gloeosporium nervisequum* og meget bladfattig. *Marssonina populi* er uhyre almindelig og meget alvorlig paa Pyramidepoppel mange Steder rundt omkring i Landet.

Ved Nykøbing F. er der fundet Angreb af *Septoria tilia* paa storbladet Lind (R. Saaby Laursen). Ved Sandvad er der stærkt Angreb af *Septoria paeoniae* paa Bladene af Pæoner. Paa indsendte Cinerariablade fra Aalborg er det konstateret, at *Ascochyta cinerariae*, en Svamp, som ikke tidligere er fundet her i Landet, fremkaldte store Bladpletter.

ANNA WEBER

Rodfrugter. Fra Varde berettes om et temmelig ondartet Angreb af Smælderlarver (*Agriotes* sp.) paa Kartoffler efter gammel Græsmark (A. Pedersen).

Kaalmøl (*Plutella cruciferarum*). Ved Varde har man i et Par Tilfælde haft ret stærke Angreb i Kaalroer. Bangholm synes at være stærkere angrebet end Wilhelmsburger (A. Pedersen).

Krusesyge forårsaget af Galmyg (*Contarinia nussturtii*). I Kaalroer og Turnips har Angrebet i Aar været uden nævneværdig Betydning. Hjerteforraadnelse ses sjældent.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*) har i Salling og ved Varde gjort betydelig Skade paa Gulerødderne (C. J. Hansen, A. Pedersen).

Bedefluen (*Pegomyia hyoscyami*). Ved Ejby, Jelling og Bagsværd er set stærke Angreb paa Sukker- og Runkelroer. De ydre Blade var ofte lasede og visne (E. Gram).

Snegle (*Agriolimax* sp.) har flere Steder gnavet Kartofflerne stærkt (C. J. Hansen, M. Bakman).

Frugttræer. »Rødt Spind« (*Paratetranychus pilosus*). Fra Vordingborg meldes, at Frugttræernes Blade ofte er næsten brune som Følge af dette Angreb (N. Hansen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). Der er konstateret nogle flere Angreb i Københavns Omegn og ved Høsterkøb. Vi beder vore Medarbejdere have Opmærksomheden henvendt paa dette Skadedyr!

Køkkenhaven. Knoporme (*Agrotis* sp.) har ved Birkerød gjort Skade paa Jordbærplanter.

Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*) har lokalt gjort Skade paa Hovedkaal, men maa, taget i Almindelighed, siges at have optraadt godartet i Aar.

Kaalfluens Larve (*Chortophila brassicae* (og *floralis*?)). Fra Aalborg meldes: »Hvor der ikke er anvendt Tjærekartonskiver eller Vanding med Sublimat, har Kaalene i den sidste Tid lidt meget. Flere Steder ses alle Kaalene ødelagte«. (O. Hein).

Snegle (*Agriolimax* sp.) har ofte beskadiget Kaal, Jordbær m. m. ret slemt.

Prydplanter. Et Stykke Vinterasters beskadigedes af Uglelarver (*Cucullia asteris*).

PROSPER BOVIEN.

Oversigt over Plantesygdomme.

161. — Oktober 1928.

Vintersædens Spiring synes som Helhed at være tilfredsstillende, men fra Nordsjælland og Nordjylland meldes dog om tynd Spiring, hvor Rugen ikke er afsvampet.

Spurve. Fra Frederiksborg Amt klages over betydelig Skade paa Hvede- og Rugparceller.

Stankelbenslarver har ved Bræstrup beskadiget en Hvedemark slemt.

Tørforraadnelse i Runkelroer o. a. Beder har været ondartet, i hvert Tilfælde paa nogle Egne, særlig hvor Jorden har faaet for rigelig Kalk eller Mergel.

Bedeskimmel har været udbredt, men der er iagttaget en tydelig Forskel paa forskellige Stammers og Familiers Modtagelighed.

Tørforraadnelse i Kaalroer har stedvis været ondartet, særlig i Lyngby Bangholm.

Knopormegnæv ses almindeligt ved Optagelsen af Roer og Kartoffler.

Kartoffelbrøk er fundet i enkelte sønderjydske Sogne op til allerede kendte Lokalteter, samt paa to nye Steder, ved Mariager og ved Hydestræde, hvor Angrebet dog hvert Sted er begrænset til en enkelt Ejendom.

Som Helhed har de optagne Kartoffler vist sig sunde, men ofte uregelmæssige, revnede eller hule; der er dog omtalt nogle Tilfælde af Skimmelpletter og vaad Forraadnelse, særlig i Haverne og hvor der ikke er sprøjtet.

Om Gnav af Snegle i Vintersæd, Kaalroer og paa forskellige Køkkenurter foreligger flere Indberetninger.

I et lille Sprøjtningforsøg ved Esbjerg med Sommersprøjtning af Æbletræer, Boiken, mod Æbleskurv med Hvid Bordeauxvædske før og efter Blomstringen var 17 pCt. af Æblerne skurvede paa de sprøjtede Træer, medens 69 pCt. var skurvede paa de usprøjtede Træer. Totaludbyttet var noget større paa de sprøjtede end paa de usprøjtede Træer.

Ved Dronningens Vænge saas de første Frostmaalere i Limbælterne d. 27. Oktober.

Sprøjtning med Bordeauxvædske af en Hæk af Ribes alpinum har bevirket, at Hækken i Aar har holdt Bladene godt i Modsætning til tidligere Aar, hvor den plejede at blive bladløs paa Grund af Angreb af Skivesvamp.

Lyngby, 12. November 1928.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Oktober modtaget 25 Beretninger; endvidere er der indkommet 100 Forespørgsler.

Korn. Gulspidssyge. I Tingedal ved Holstebro er der Virkning af Blaasten givet til Havre paa Jord, hvor der aldrig er iagttaget Gulspidssyge (P. O. Overgaard).

Vintersæden er spiret tilfredsstillende, omend paa nogle Egne lidt sent paa Grund af Tørke. Om for tynde Rugmarker skrives dog fra Nordsjælland — hvor Afsvampning af Rug anses for Luksus — fra Aalborg, hvor der er konstateret Spiringsfusariose, og fra Brønderslev, hvor der i 11 Rugforsøg er Udslag for Afsvampning (H. E. Jensen, Andersen-Lyngvad, V. Kristensen).

Afsvampning af Vaarsæd. I et Forsøg med Blandsæd er der godt Udslag for Afsvampning, men kun usikker Forskel paa Behandlingerne: Tillantin C tørt, Overbrusning med 0.5 pCt. Germisan eller Tillantin C (V. Kristensen). Afsvampning af Binderbygd (uden Stribesyge) med 60 g Tillantin C gav intet Merudbytte (B. Dahlerup-Petersen); hertil kan føjes endnu et Par Udtalelser om, at intet Merudbytte er opnaaet — og flere om opnaaet sund Afgrøde og Afsvampningens gode Nytte. Fra et Forsøg ved Slagelse med Afsvampning af Abed Juli-Bygd meddeles følgende Stribesygeprocenter:

Germisan,	30 g	vaadt 4.0 pCt.	60 g	vaadt 0.0 pCt.
Tillantin C,	30 g	- 2.3 —	60 g	- 0.0 —
—	60 g	tørt 0.5 —	100 g	tørt 0.3 —
Tutan	150 g	- 3.8 —	Ubehandlet	29 —

I et Forsøg i Lyngby var Overbrusning med 45 g *Germisan* opløst i 12 Liter Vand meget virkningsfuld mod Stribesyge, medens 45 g opløst i 3 Liter Vand ikke var helt tilfredsstillende. Udmærket Virkning mod Stribesyge opnaaedes med Præparaterne *Sanagran VIII* og *101*, naar der anvendes henholdsvis 50 og 75 g opløst i 12 Liter Vand. I et andet Forsøg nedsatte 75 g Tillantin C og 60 g Uspulun-Universal ved Overbrusning et stærkt Stribesygeangreb til 0. — Alle de anførte Mængder angiver Dosis pr. 100 kg Byg.

Rodirugt. Krongalle (*Pseudomonas tumefaciens*) er bl. a. fundet paa Runkelroer ved Aalborg; ved Skanderborg var en Del Sukkerroer angrebne, hvorimod Runkelroer lige op til var normale (J. Christensen).

Fra Marslev indkom en Runkelroe med talrige smaa Knuder, i Udseende svarende til den af Erwin F. Smith 1911 beskrevne Tuberkulose (*Bacterium beticola*), men uden de for denne særegne Bakterieansamlinger; Tuberkulose er ikke tidligere omtalt fra Danmark og iøvrigt meget sjældent siden den i 1910 var udbredt i Colorado og Kansas. Ved Marslev fandtes kun det indsendte Eksempel (Andr. Christensen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) har været udbredt og stedvis ondartet; der er iagttaget tydelig Forskel paa visse Familiers og Stammers Modtagelighed.

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) i Runkelroer har stedvis været ondartet, ofte paa begrænsede Pletter med lettere eller kalkrigere Jord; fra Aarhusegnen omtales stærke Angreb paa brunmuldet Jord merglet op til pH 7.6 (E. Mouritsen); ved Brønderslev har Ajlebundfald vist sig sygdomsfremmende, ved Roskilde er Angrebet værst efter stærk Kaligødskning (V. Kristensen, M. Greve). I Himmerland er der »mange Pletter«, i Vestsjælland stærke Angreb efter kronisk Rodbrand; tidlig Saaning synes at hjælpe mod Angrebet. Ved Brønderslev staar Taarøje VI lidt bedre end Strynø VI; i nye Tiltrækninger ses der udpræget Forskel i Modtagelighed (V. Kristensen, P. O. Overgaard). Angrebne Sukkerroer og Rødbeder er indsendt.

Om Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er der kun et Par Meddelelser. Ved Sandvad var Angrebet stærkest i Kaalroer gødede med Chilesalpeter, svagest hvor der var givet Chilesalpeter + Melkalk; derimellem laa Kalkkvælstof (K. M. Hove).

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) i Kaalroerne har været stærkt udbredt i visse Egne (Bornholm, Østsjælland, Vestfyen), og der er konstateret Tab paa over 50 pCt. af Afgrøden. Medens Herning og Studsgaard Bangholm gaar fri, er det i Aar særlig gaaet ud over Lyngby VI. Visse Forhold, bl. a. forskellig Angrebsgrad i Frø af samme Stamme, men fra forskellige Avlssteder, tyder stærkt paa, at Frøsmitten har spillet en Rolle, og dette støttes af Laboratorieundersøgelser, der er indledede.

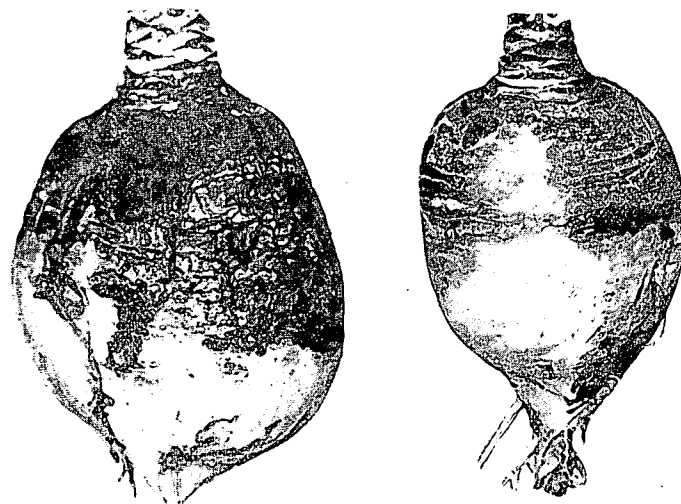
Brunbakteriose (*Pseudomonas campestris*), bl. a. i Forbindelse med stærkt Angreb af Kaalfluelarver, er indkommet i et Par Tilfælde; ved Pjedsted forekommer betydelige Angreb.

Kartofler. Nogle Tilfælde af Rustpletter er omtalt eller indsendt; denne Fejl gør sig navnlig gældende i »Juli« o. a. tidlige Sorter (L. Hansen).

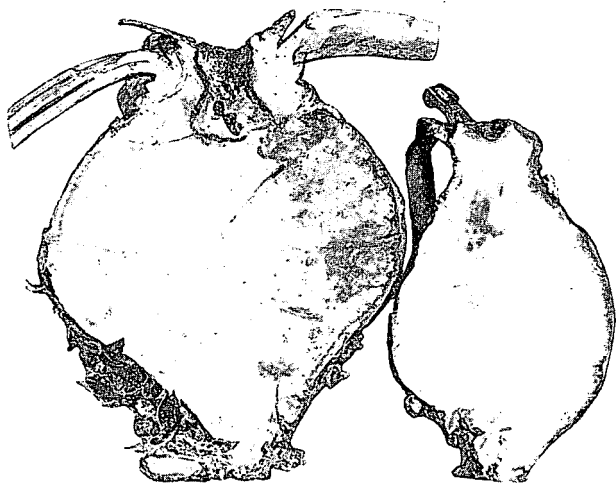
Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er fundet i enkelte sønderjydske Sogne op til allerede kendte Lokalteter, samt paa to nye Steder: I Skrødstrup ved Mariager fandtes et isoleret Tilfælde i et Markbrug, hvor der som Læggekartofler var anvendt Deodara indført fra Tyskland; ved Hydestræde paa Lolland fandtes Angreb i en Have, men ikke paa den Ejendom, hvorfra Læggekartoflerne var kommet. Endvidere er der for første Gang konstateret Angreb af Kartoffelbrok paa Færøerne (E. Knudsen).

1. Hvidkaal ødelagt af Krusesyge, forårsaget af Galmyggen *Contarinia nasturtii*. Hold størst mulig Afstand mellem den angrebne og næste Aars Afgrøde.

2. Kaalroer (Lyngby Bangholm), stærkt og svagt angrebne af Tørforraadnelse, forårsaget af Svampen *Phoma napobrassicae*. Hold Roe-kulerne saa luftigt og tørt som muligt.

3. Kaalroer med Hjerteforraadnelse, forårsaget af Bakterier; meget almindelig som Følgesygdom efter Krusesyge. Dyb Aftopning kan redde mange af Roerne.

4. Kaalroe med Brunbakteriose, forårsaget af Bakterien *Pseudomonas campestris*. Bakterierne trænger dels ind fra Bladene gennem Halsen, dels fra Rodspidsen gennem Kaalfluelarvens Gnay. Brug ikke Gødning med Kaalroerester til Kaalroerne.

Kartoflerne har ved Optagningen som Helhed vist sig sunde og store, men en Del af dem er uregelmæssige, revnede eller hule. Der er indkommet nogle Tilfælde af Vaad Forraadnelse (Smørsyregæring), dels ved for hurtig og stærk Dækning af skimmelplettede Knolde, dels fra Jord, der aarlig er gødet med Oprensning fra en Bygrøft. Der er tydeligt Udslag for Sprøjtningen, idet de sprøjtede giver færre Knolde med Tørforraadnelse (*Phytophthora infestans*); denne er mest fremtrædende i de tidlige Sorter, samt i Up to date, hvor en Sortering kan blive tilraadelig.

Pudring mod Kartoffelskimmel. I et Forsøg ved Lyngby gav Sprøjtning med Bordeauxvædske det største Merudbytte, men Pudring med *Cupryl* og *Niagara Bordeauxpudder* havde ogsaa en fortrinlig Virkning.

Rodfiltsvamp har i stærkere Grad angrebet Svalöf Birgitta (L. Hansen) og King George (F. Köster). Ved Holstebro ses god Virkning af Afsvampning med Sublimat (P. O. Overgaard).

Frugtræer. Æbleskurv. (*Venturia inaequalis*). Ved Esbjerg blev 2 Boiken sprøjtet før og efter Blomstringen med Hvid Bordeauxvædske, medens 2 Træer forblev usprøjtet. Udbyttet af de sprøjtede Træer blev 98.5 kg og af de usprøjtede 88.5 kg, men af den sprøjtede Frugt var 17 pCt. skurv, medens 69 pCt. af den usprøjtede Frugt var skurv.

Fra samme Sted omtales Bismarck og Boiken som særlig modtagelige for Skurv, medens Branley, Jernæble, Purpurrød Cousinot, Rødt Ananasæble og Venusæble kun angribes lidt. Filippa Tyrrestrup og Skovfoged er meget modtagelige for Sprøjteskade (M. Sørensen). Fra Nordsjælland meddeles, at tre Sommersprøjtninger med Hvid Bordeauxvædske ikke har kunnet forhindre, at Cox' Orange, Gul Graastener og Pigeon er blevet stærkt angrebet af Skurv og har tabt Bladene for tidligt (A. Dalskov).

Ved Gravens har Skurven den sidste Maanedstid før Plukning bredt sig slemt paa Træer, særlig paa Boiken, som ikke er sprøjtet siden Juni.

I et Forsøg med Sommersprøjtning af Bismarck udført ved Lyngby 1928 med a) 3 Sprøjtninger med Hvid Bordeauxvædske (1/2:1:100) og b) Svovlkalk (1:50) før Blomstringen, Hvid Bordeauxvædske 2 Gange efter Blomstringen — gav disse to Sæt Behandlinger ca. 60 pCt. skurvfri Frugt mod 2 pCt. i Ubehandlet; Svovlkalk før Blomstringen gav mindre Sprøjteskade paa Frugten end Hvid Bordeauxvædske før Blomstringen.

Ved Gravens har Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) været særlig slem ved Filippa og Grahams Royal Jubilee (Lars Hansen). Ved Hørsholm har den optraadt stærkt paa Cellini (A. Dalskov).

Køkkenurter. Ved Erritsø har der været et meget udbredt Angreb af Storknøldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) i Blomkaal.

Ved Beldringe har der været stærkt Angreb af Kaalens Bladpletsyge (*Mycosphaerella brassicicola*) paa forskellige Stammer af Rosenkaal. Angrebet var værst paa de lavere liggende Parceller, hvorimod der ingen tydelig Forskel var mellem Stammerne (Lars Hansen).

Sprøjtning af Tomater. Som Middel mod Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) paa Tomat viste 1 pCt. *Solakrimp* i et orienterende Forsøg i Lyngby samme Virkning som 1 pCt. Bordeauxvædske.

Prydplanter. Paa Frederiksberg har en lang Hæk af Ribes alpinum i tidligere Aar været bladløs sent paa Sommeren paa Grund af Angreb af Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*). I Aar er Hækken blevet sprøjtet med Bordeauxvædske og Bladfaldet er meget begrænset, omend der midt i September ses nogle Pletter.

Ved Fredericia er der stærkt Angreb af Ringplet (*Heterosporium echinulatum*) paa Nelliker (Lars Hansen).

ERNST GRAM

Korn. Spurve. (*Passer domesticus* og *montanus*). I Frederiksborg-Amts Forevisningsmark er Hvede- og Rugparcellerne beskadiget af Spurve, som bed Bladene over, efterhaanden som de kom frem (H. E. Jensen).

Smelderlarver (*Agriotes* sp.). Den tynde Bestand i en Rugmark ved Brønderslev skyldes maaske Smelderlarver (V. Kristensen).

Stankelbenslarver (*Tipula paludosa*) har ved Bræstrup beskadiget en Hvedemark slemt (Westenholz).

Fritfluelarver (*Oscinis frit.*) Kun ubetydelige Angreb.

Snegle (*Agriolimax agrestis*). Fra Brønderslev meldes om talrige svage Angreb, navnlig i den Side af Rugen, der vender mod en Græsmark (V. Kristensen). I et Saatidsforsøg ved Skanderborg beskadigedes Vintersæden ligeledes en Del (J. Christensen).

Bælgssæd. Snegle (*Agriolimax agrestis*) har gnavet ny Kløver ved Aalborg (Andersen-Lyngvad). De menes ogsaa at have ædt Hvidkløverens Eftergrøde efter Frøavl paa Quistrup (P. O. Overgaard).

Rodfrugter. Smelderlarver (*Agriotes* sp.) I Frederiksborg Amt er Udbyttet paa en Mark med Webbs early saa ødelagt af Smelderlarver, at Knoldene er uskikkede til Spisebrug (H. E. Jensen).

Kaalfluene (*Chortophila brassicae*) (og *floralis*). Ved Optagningen af Kaalroerne paa Tylstrup viste de sig at være overordentlig angrebne af Kaalfluens Larver, Ogsaa i Omegnen har Angrebene været ødelæggende (Sv. Svendsen).

Krusesyge-Galmyggen (*Contarinia nasturtii*). Sidste Generations Larver fandtes ofte i denne Maaned. Om større Skade paa Kaalroerne meldes dog intet. Bakteriosen forekommer kun spredt.

Knoporme. (*Agrotis* sp.). Fra Faaborg meldes, at Knopormegnav er ret almindeligt ved Optagning af Roer og Kartoffler (B. Dahlerup-Petersen). Ellers kun ubetydelige Angreb.

Kartofler. I en Kolonihave ved Vamdrup fandtes paa Rødderne af Kartoffler Angreb af Kartoffelfelaalen (*Heterodera rostochiensis*); Kartoffeltoppen bliver forkrøblet og paa Rødderne ses Aalehunnerne sidde paa lignende Maade, som det er kendt fra Havreaalens og Roeaalens Angreb.

Snegle (*Agriolimax agrestis*). Fra Morsø meldes om stærke Sneglegnav over 5—6 Td. Land Kaalroer. »Gnavene gaar ikke dybt ind, men jeg har aldrig set saa mange Sneglegnav før. Der er 10—20 Gnav paa hver Roe» (N. Olesen).

Frugttræer. Frostmaalere (*Cheimatobia brumata*). I et Limbælte i Dronningens Vænge saas den første Hun d. 27. Oktober.

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) er fundet i Sundbyerne (H. Mosegaard).

Æg af Spindemider (*Paratetranychus pilosus*) ses almindeligt paa Æbletræerne. Fra Lolland meldes: »Angrebet meget stærkt, Æggene sidder i Partier saa store som Haandflader» (G. Jensen).

Køkkenurter. Fra Aalborg skrives: »Her findes en Del revnede Gulerødder, som i Revnerne er fyldt med Tusindben» (*Julidae*) (O. Hein). Ved Hørsholm har Snegle (*Agriolimax agrestis*) gjort megen Skade paa Køkkenurter (A. Dalskov).

Prydplanter. Paa Edelgave beskadigedes Elmetræer af Maalerlarver (*Abraxas silvata*).

I Landbohøjskolens Væksthuse blev forskellige Prydplanter angrebet af en Mide (*Tarsonemus* sp.) (M. Thomsen).

Sprøjtevædske. I Oversigten for Juli omtaltes et Præparat *Kilcrobe*; for at undgaa Forvekslinger med et udenlandsk Varemærke, vil dette Præparat fremtidigt blive benævnt Triumf. Udtalelsen i Juli-Oversigten inddrages derfor og erstattes af følgende:

Mod Frostmaaleræg virkede 8 og 5 pCt. Triumf tilfredsstillende; Angrebet af Bladlopper var kun svagt, men ogsaa her stod Midlet i første Række. Som Middel mod Æg af Spindemider (»Rødt Spind») var 10, 12 og 15 pCt. Triumf tilfredsstillende.

PROSPER BOVIEN

